Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

SALI 27 Mayıs 1980 10 LİRA

1961 Anayasası diyor ki:

Tarih boyunca bağımsız yaşamış, hak ve hürriyetleri için savaşmış olan;

Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş bir iktidara karşı direnme hakkını kullanarak 27 Mayıs 1960 devrimini yapan Türk milleti;

Bu Anayasayı, asıl teminatın vatandaşların gönüllerinde ve iradelerinde yer aldığı inancı ile, hürriyete, adalete ve fazilete aşık evlatlarının uyanık bekçiliğine emanet eder.

Bir zulüm devrinin yıkılışının 20. yıldönümünü kutluyoruz

"Kahrolası diktatörler Bu dünya size kalır mı?"

27 Mayıs düşmanları bunu mu istiyorlar?

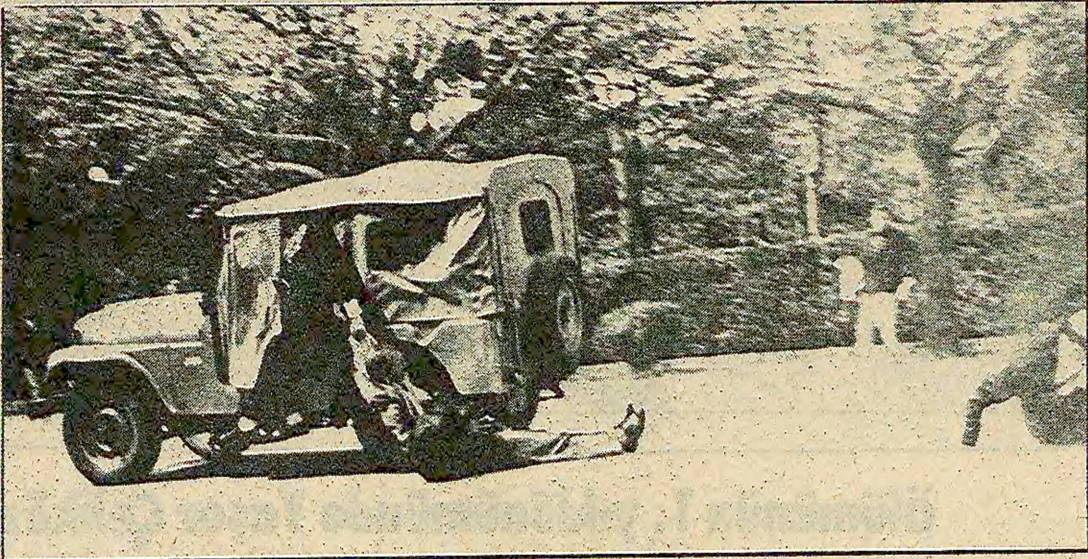
"Pulliam'a açık mektup"

"Sayın Mr. Pulliam, lütfen bir daha Türkiye hakkında yazı yazmayınız. Gerçi sizin oralarda herkes istediğini düşünüp yazmakta serbesttir, basın hürdür. Ama siz lütfen Türkiye hakkında yazı yazmayınız. Çünkü bizim buralarda, basının hâlâ hür olduğunu zanneden bazı meslektaşlarımız var. Onlar bunları iktibas ediyorlar. Ama aradaki fark şimdilik 6 yıl, 7 ay,16 gün hapis, 19.888 lira para cezası ve 3 gazetenin kapatılıp,yüzlerce gazetecinin işsiz kalması..."

Abdi İpekçi, Milliyet
1 Ağustos 1959

Mr. Pulliam Amerika'lı bir gazeteciydi. Menderes diktatörlüğünün son günlerinde Türkiye'ye gelmişti. Amacı Türkiye'deki gelişmeleri inceleyip yazmaktı. Ülkesine döndükten sonra gördüklerini yazdı. Türkiye'de de bazı gazeteler bu yazıdan alıntılar yayınladı. Sonucu Abdi İpekçi 1 Ağustos 1959 günü Milliyet gazetesinde yazdığı yukardaki yazısında açıklıyordu.

Bu kara günden 10 ay sonra, bir 27 Mayıs sabahı zindanlara tıkılan gazeteciler, bütün milletle beraber özgürlük sevincini yaşarlarken, kara kafalılar ve diktatör bozuntuları layık oldukları yeri boyluyorlardı. Ve Anayasa bundan böyle kara kafalıların kafalarına şu parlak sözleri bir daha silinmemecesine kazıyordu; "BASIN HÜRDÜR VE SANSÜR EDİLEMEZ"...

28 Nisan 1960 günü İstanbul Üniversitesinin bahçesi... Demokrat Parti'nin zulmüne karşı ayağa kalkan gençler bir destan yaratıyordu. Kurşunlandılar, coplandılar, yerlerde sürüklendiler. Ama halkı ayaklar altına almak isteyenler halkın sesini susturamadılar.

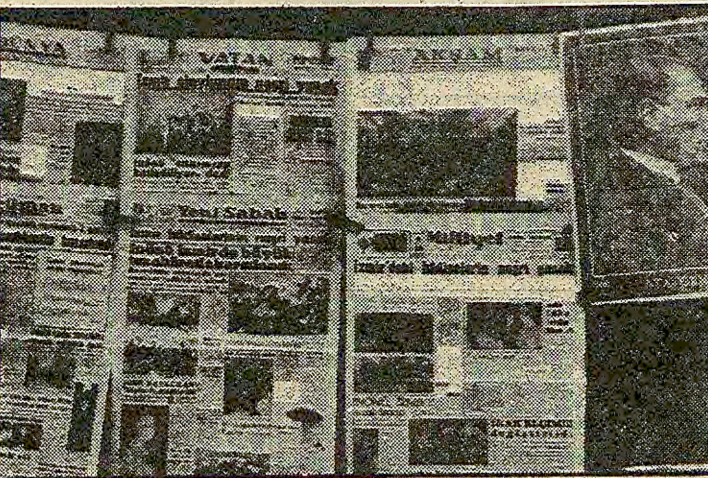
Bir çok gazeteci 27 Mayıs'ı cezaevinde karşılamıştı

HABER MERKEZİ

ÖZGÜRLÜĞE ve demokrasiye susamış halkın özellikle tek parti diktatörlüğüne bir tepki olarak ezici çoğunluğun oyuyla iktidara gelen Demokrat Parti, Bayar-Menderes diktatörlüğüne dönüşüp halkın özgürlüklerine saldırmaya başlayınca bundan 20 yıl önce halkın muhalefeti karşısında dayanamadı ve yıkıldı.

Demokrat Parti iktidara geldikten hemen bir yıl sonra NATO'ya üye olabilmek için antikomünizm silahına sarıldı, ülkede komünist avı başlattı. Tükiye'yi Amerika'nın yanında Kore savaşına soktu. Basının bu s[illegible]aşa katılmanın aleyhinde yazı yazması yasaklandı. Demokrasi[illegible]i koruma kanun tasarısı adı alt[illegible]da halkın

(Deva[illegible] Sa. 6 Sü.3)

İŞTE DEMOKRAT PARTİNİN KARA SANSÜRÜ: Neşir yasağı yüzünden bembeyaz çıkan gazeteler.

27 Mayıs 1960... Milletin iradesini gaspedenlerin, diktatörlük peşinde koşanların, özgürlüklere düşman olanların yıkılışının 20. yılı halkımıza kutlu olsun.

Düşüncelere zincir vurmaya kalkanların, milleti cephelere bölmeye çalışanların yıkılışının 20. yılı kutlu olsun.

20 yıl önce özgürlükleri ayakları altına almak isteyen zalimlere karşı göğüslerini siper eden gençler, hapislere giren basın mensupları, 27 Mayıs sabahı sevinç gözyaşları döken analar, cephecilere karşı kolkola giren ve birliğin en güzelini gösteren halkımız, bayramınız kutlu olsun.

20 yıl önce milletin onayıyla hayata gözlerini açan, özgürlüklerimizi teminat altına alan, diktatörlük hevesliler[illegible]ne karşı demokratik hükümler getiren Anayasa, bayramın kutlu olsun.

20 yıl önce, mayıs ayına gelirken, "Tahkikat Komisyonları" kurarak, meclisin, mahkemelerin iradesini gaspetmeye kalkışanlar vardı. "Millet iradesi" diye diye milleti çiğneyenler vardı. "Odunu aday göstersem milletvekili seçilir" diyebilen kara kafalılar vardı.Bilim adamlarımıza "kara cüppeliler" diye saldıran ve yerlerde sürükleyen gerçek kara cüppeliler vardı.

Vatan Cephesi kurup, devletin radyosunu işgal edip milleti birbirine düşman etmek isteyenler vardı. Evlerin kapılarına (X) işaretleri koyarak katliam tehdidinde bulunanlar vardı. Bir kararla muhalefet partilerini kapatıp siyasi hayatı durdurmaya yönelenler vardı. Ve milletin karşısında elleri zulme ve kana bo-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Evren: "Silahlı Kuvvetler, 20 yıl önce Cumhuriyetin saptırılmasına karşı sorumluluğunu yerine getirdi"

TİKP:'Halk 1961 Anayasasını savunacaktır."

HABER MERKEZİ

27 Mayıs Hürriyet ve Anayasa Bayramı bütün yurtta ve dış temsilciliklerimizde törenlerle kutlanıyor. Bayram nedeniyle bir açıklama yapan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, "Türk Silahlı Kuvvetleri

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

27 Mayıs 1960 sabahı halk özgürlüğe kavuşmanın sevinci içinde...

Kolay değil

BUGÜN 27 Mayıs 1980. 27 Mayıs'ın üzerinden 20 yıl geçmiş, ama karşı devrimin 1961 Anayasasına saldırısı sona ermemiş, üstelik bu saldırı günümüzde bir kampanya biçiminde sürdürülüyor. 1961 Anayasasının mutlaka kaldırılacağı bağıra, çağıra ilan ediliyor. Ama unutulan bir nokta var.

Mustafa Kemal bundan altmış yıl önce şöyle demişti:

"Hakimiyet ve saltanat, hiç kimse tarafından hiç kimseye ilim icabıdır diye müzakere ile, münakaşa ile verilemez. Hakimiyet, saltanat kuvvetle kadr ile ve zorla alınır."(31 Ekim 1922)

Türkiye halkı da 1961 Anayasasını kimseden "ilim icabıdır" diye almamıştır. Kimse bu Anayasayı Türkiye halkına bahşetmemiştir. İlim icabıdır diye müzakere ile vermemiştir. Halk yüzyıla yakın bir zamandır sürdürdüğü özgürlük mücadeleleri içinde bu hakları kuvvetle, kadr ile ve zorla kazanmıştır. 1908 Jön Türk devrimi ile ka-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Aydınlık

...Ve nihayet bir mayıs sabahı kara bulutlar dağılıyordu. Sokakları, meydanları çiçekler, bayraklar ve dalga dalga gökyüzünü saran "özgürlük" sesleri dolduruyordu.

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

KARAMAN'ın SESİ — 14.5.1980– KARAMAN

Çiftçiler buğday taban fiyatları derhal belirtilmelidir

İlçemiz Civar köylerinde bir araştırma yapan muhabirlerimiz görüştükleri çiftçilerden edindikleri sonuçlara göre buğday taban fiyatlarının bir an önce açıklanmasını ve taban fiyatların 13 liradan aşağı olmaması gerektiğini tespit etmiştir.

Çiftçiler geçen yılda buğdayı ve arpayı çok ucuz fiyata kapatan tüccar milyonları vururken Toprak Mahsulleri Ofisi düşük taban fiyatı verilmesi sonucu buğday ve arpa alamamış ve olan çiftçiye, devlete olmuştur demektedirler.

Geçen yıl tüccara 6 liraya verdikleri buğdayı ekim zamanı 10 liradan aldıklarını belirten çiftçiler mazota, gübreye ve diğer tüm ekim masraflarına yapılan aklı almaz zamlar sonunda çiftçiler şimdi de taban fiyatlarının dörtgözle bekler duruma gelmişlerdir.

Eğer hükümet düşük bir taban fiyat verirse tüccara yine gün doğacağını beş on kuruş fazlasına ücret vererek tüm mahsulü kapatacaklarını belirtmişler ve bundan sonra da az ve orta halli çiftçilerin iyice batağa gideceğini belirtmişlerdir.

Hükümet taban fiyatını vakit geçirmeden açıklamalı ve en az 13 lira olmalıdır.

SAMSUN Karadeniz POSTASI — 20.5.1980–SAMSUN

Demirel nasıl açıklayacak?

Bir devletin egemen olduğu ülkede işler iyice sarpa sarmaya başlayınca, devletten, devlet kavramından fazlaca söz edilir. Ve politikada sivrilmiş kişiler devletin aygıtlarını ele geçirmiş olanlar birden devlet savunucusu kesilivererler. Namussuzluğun egemen olduğu yerlerde de namus sözünden geçilmez olur.

Türkiye'de işlerin iyice sarpa sardığını artık sağır sultan bile duydu. Ve bu ortamda Süleyman Demirel, devletin yürütme organını dizginlerini ele geçirmiş, yasama organını çalışmaz duruma sokmuş, gözlerini şimdi yargıya dikmiş, elindekiyle yetinmeyip daha öbür aygıtları da kendi doğrultusuna sokmak, yürütmeyi daha da baskıcı bir hale getirmek için çareler ararken, devlet koruyuculuğunu da kimseye bırakmıyor, ömrünü üzerine demeç veriyor. Ve son konuşmasında diyor ki Demirel:

—Devletin rastgele ellere geçmesine sebep olamayız.

Oysa Demirel'in iktidarıyla birlikte devlet rastgele ellere geçmiştir bile.

Demirel ailesinin ortağı bir hırsıza, Mışırdıç Şelefyan'a diplomatik pasaport verilmeye kalkılırsa devlet rastgele insanların eline geçmiş demektir.

Devletin hapishanelerinden elini kolunu sallayarak çıkan katiller, yanına devletin sahip olduğu bilgilere sahip olup, kendilerini ele verenleri öğrenerek, insanları kurşuna dizebilirlerse devlet rastgele ellere geçmiş demektir.

Milyonlara milyarlara varan silah kaçakçılığının önde gelen babalarının has adamları devletin emniyet müdürlüklerine, valiliklerine atanıyorlarsa eğer, devlet Mafya'ya bağlı rastgele ellere geçmiş demektir.

Sayın Demirel siyasal sorumluluğa ortak bir hükümetin başı olarak, İçişleri Bakanı Vekili Devlet Bakanı Orhan Eren'in "Aslında normal CHP'liler öldürülmüyor" sözünün ne anlama geldiğini açıklamalıdır.

Ne demek istiyor Orhan Eren?

Normal CHP'li nedir, anormal CHP'li nedir?

Hangi ölçülere göre bu ayrım yapılmaktadır?

Orhan Eren'e bu yetkiyi hangi yasa vermektedir?

Orhan Eren'in katillere arka çıkan bu sözlerini Demirel nasıl açıklayacaktır?

SİİRTE SON SÖZ — 9.5.1980– SİİRT

Sonsöz' ün camlarını yine kırdılar

Geceleri önünden bekçi geçmeyen, iki yanındaki elektrik direklerindeki lambaların yanmadığı Tekel Başmüdürlüğü arkasındaki gazetemiz idarehanesi evvelki akşam da meçhul kişilerin tecavüzüne uğrayarak pencereye sarılan bir tuğla parçasıyla camları kırılmıştır.

15 gün önce de aynı şekilde camlarımız kırılmış, ancak bugüne kadar failleri bulunmadığı gibi hiç bir tedbir de alınmamıştır.

Hiç bir tehdit, yıldırma, sindirme hareketinin ve ekonomik ambargoların SONSÖZ'ü halktan yana olmaktan alıkoyamayacağının bilinmesini tekrar belirtirken, ilgilileri de bir kez daha göreve davet ederiz: SUÇLULAR YAKALANSIN!

Türkiye İşçi Köylü Partisi Hukuk Bürosu yardımınıza hazırdır

Yurttaşlar!

Partimiz, halkın her türlü hukuki sorunuyla ilgilenmekle görevli bir Hukuk Bürosu oluşturmuştur. Gördüğünüz her türlü baskı, işkence, partizanlık ve haksızlıklar için bu büroya başvurabilir ve yardım isteyebilirsiniz.

Anarşist saldırısına, jandarma baskısına ve polis işkencesine uğrayanlar, haksız yere gözaltına alınanlar ve tutuklananlar, kıyılanlar ve sürülenler, gecekondusu yıkılanlar, toprağı elinden alınanlar, devlet kapısında haksızlığa uğrayanlar, işten çıkartılanlar, ücretini alamayanlar, çeşitli vatandaş dolandırılanlar, nereye şikayet edeceğini bilemeyenler hangi partiden olursa olsun TİKP Hukuk Bürosuna başvurabilirsiniz. Partimiz haksızlığın karşısında ve halkın yanındadır. Hukuk Büromuz sorunlarınızın çözülmesine yardımcı olmayı görev kabul etmektedir.

Hukuk Büromuz pazar günleri hariç her gün saat 16.00'dan 18.00'e kadar, cumartesi günleri saat 15.00'den saat 18.00'e kadar Genel Merkezimizde çalışmaktadır. Bizzat gelemediğiniz taktirde yukarıda belirtilen saatlerde telefonla ya da mektupla danışabilir ve bilgi alabilirsiniz.

Tel: 30 08 81
Adres: TİKP Genel Merkezi
Necatibey Cad No: 22/19
Sıhhiye-ANKARA

TİKP GENEL MERKEZİ

düşünce dünyası

Gençlikte yeni gelişmeler ve "Birikim" dergisinin "özeleştirisi"

Turan Özlü

SON aylarda yaşanan gelişmeler, gençlik içinde birşeylerin değiştiğini göstermektedir. Bu yıl okullarda, 12,16,31 Mart, 6,18 Mayıs gibi günlerde yaygın boykot ve kargaşalık eylemlerine rastlanmadı. "Yıldönümü devrimciliği" bugün pratikte iflas etmiş durumdadır. Zaten uzun süredir olurolmaz ortaya atılan boykotlar, forumlar, direnişler öğrencilerin itibar etmediği ve sadece bazı sözümona solcu grup kafadarlarının yaşadığı eylemleri durumundaydı. Ki artık bu durum da sona ermektedir.

Gençlik içinde şimdi yeni ve değişik bir rüzgar esmektedir. Maceracılığın iflası okullarda sıradan öğrenci çoğunluğunun insiyatifini artırmıştır. Demokrasi konusunda daha duyarlı olunduğu, tabanın özlemlerini dikkate alma eğilimlerinin güç kazandığı ve tamamen ipini koparmış bazılarının dışında daha ihtiyatlı bir tutumun geliştiğini görüyoruz.

Şimdi öğrenci hareketi boykotlar, çatışmalar vb. eylemlerden adım adım daha alt seviyelerden şenlikler, gösteriler, sportif ve kültürel faaliyetlere doğru bir kayma göstermektedir. İTÜ ve ODTÜ kültür şenlikleri, Siyasal'daki spor karşılaşmaları, Boğaziçi ve DGSA'lı öğrencilerin düzenlediği gösteriler gibi...

Maceracılığın iflası bugün o denli açık bir olgu haline gelmiştir ki Birikim dergisinin aralık-ocak sayılarında şu ilginç tahlilleri okuyabiliyoruz:

"Şimdilerde öğrenci hareketinin aktif mücadeleci niteliği ve devrimcilerin önderliği olgularından geçmiş zaman tarzında söz etme tehlikesi açıkça ortaya çıkmış bulunuyor.

"Birçok devrimcinin artık zamanın değiştiğini anladığı görülüyor.

"Sözkonusu olan, bugüne kadarki egemen politik mücadele anlayışı, çalışma ve eylem tarzları ile sosyalist hareketin gelip bir tıkanma noktasına varmış bulunmasıdır.

"Çatışmaların, öldürmelerin, okul kapatmaların, boykotların olmadığı.. bir ortam bugün daha fazla sayıda öğrencinin özlemi haline gelmiştir.."

Ders çıkarılacak mı?

Şimdi şu soru önem kazanmaktadır. Acaba ders çıkarılacak mıdır? Bu yapılmadığı için 8-10 yıldır gençlik hareketi bir türlü istikrarlı bir gelişim göstermedi. 1970'lerin eylemlerinden ders çıkarılmadığı için 1974'lerden sonra gelişen kitle hareketi kısa sürede geri çekilmiş ve bugünkü "tıkanmaya" girmiştir.

Gençlik kitleleri çok uzun bir süredir maceracı "sol"u denemiştir. Fakat bu gün gelinen yerde artık şu görülmüştür: Revizyonistlerin bastıkları yerde ot bitmemektedir. Onların başlıca rollerinin kitle hareketlerini kurutmak olduğu artık ortaya çıkmıştır.

Ortada bir "tıkanıklık" olduğu açıktır. Fakat bu, bugüne kadar gençlik içinde kendilerini tartışmasız önder ilan edenlerin, gençliği zaptü rapt altına almak amacıyla yapmadıkları deli saçmalığı kalmayanların tıkanıklığıdır.

Kilit mesele: Demokrasi

Birikim dergisinin sözkonusu yazısında yer alan tahliller nihayet gerçeklerin, bazılarına kendini kabul ettirmeye başladığını göstermekte ve gençlik hareketinin bugünkü sıkıntısını yenmede kilit bir sorun olan demokrasi meselesinde olumlu yaklaşımlar getirmektedir.

Birikim, maceracılığın iflasını ve kitle hareketinin bugünkü düzeye düşmesini şöyle açıklıyor:

"Devrimciler, kendi önderliklerini ancak başkalarını susturmakla sağlayabileceklerini sandılar.

"Bütünüyle zora dayanan bir dizi uygulama, devrimci önderlik, disiplin vb. gerekçelerle yürütüldü.

"İktidara geçen bir sosyalist grup gücü yettiği oranda öteki sosyalistleri susturmaktan işe başladı.

"Forumlarda bırakın sıradan herhangi birisinin görüş açıklamasını, hangi siyasetin konuşmaya hakkı olup olmadığı başlıca sorunlardan biri sayıldı.

"Burjuva demokrasisinin asgari ölçülerine bile sığmayacak kadar anti-demokratik çizgi izlendi... Hiç kimse devrimcilerin söyledikleriyle yaptıkları arasında herhangi bir uyum bulunduğuna inanmadı. Böylece aslında kendi kendimizi teşhir eden bir konuma düştük..."

Birikim'in bütün bu tutumların savunucu ve sorumlularını hâlâ "devrimci" ve "sosyalist" olarak tanımlamasını ise olumsuz bir durum olarak görüyoruz. Tersine tarih boyunca devrimcilerin ve sosyalistlerin bu tutumlara karşı mücadele ettikleri bilinir. Bütün bu yapılan zorbalıklara rağmen bunlara devrimci ve sosyalist payesi verilmesi bu grupların ders çıkarmalarını geciktirmekten başka bir yarar sağlamayacaktır.

Sahte solun ettiğini...

Birikim de artık kabul etmektedir ki, Türkiye gençliğini 1970'lerden beri yiyip betiren hastalık gerçekten bu, devrimcilikleri de sosyalistlikleri de kendilerinden menkul maceracı-revizyonist tekkeciklerdir. Türkiye gençliğine gençlik içinde bir kökü bulunmayan faşist hareket bu denli zarar verememiştir. Devrimcilik adına ve devrimciliğe zıt ne kadar şey varsa onu gençliğe taşıyan ve bir kurt gibi adım adım sıhhatli vücudu kemiren bu sözde solculuk bugünkü durumun baş sorumlusudur. Bugün Türkiye'de gençlik hareketinde yeni bir atılımın gelişmesi isteniyorsa işe gençlik kitlelerinin çoktandır notunu verdiği, kendi başına bıraktığı sahte solculuğun mahkum edilmesinden başlanmalıdır. Geçmişten çıkarılacak en büyük ders budur.

İş yumruğa kalınca

Yaşanan tercübeler zorbalığı başlıca yöntem olarak seçenlerin, kendilerinden daha güçlü bir zorbalıkla karşılaştıklarında ne duruma düşebildiklerini de göstermektedir. Şımarık ve kumarbaz tutumlar, öğrenci kitlesinden kendilerini soyutladığında yoğunlaşan devlet terörü ve faşist saldırılar karşısında paniğe kapılmakta ve bu teslimiyete dönüşmektedir. Sahte solcu grupların bugün içinde bulundukları şaşkınlık ve dağılmanın nedeni işte budur.

Şu işe bakınız. Türkiye'de bir hükümet değişikliği olmakta ve okullar büyük ölçüde el değiştirebilmektedir. Bir CHP hükümeti zamanında okullarda hakimiyetlerini ilan edenler, hükümetin değişmesiyle beraber "iktidarı" terketmek zorunda kalmaktadırlar. "Kaleler" bir bir çökmekte, Kayseri'de, Adana'da ve yurdun diğer birçok yerinde olduğu gibi okullar MHP'nin işgaline bırakılmaktadır. Bu durum sahte sol'un kaderinin hakim sınıfların bir kesimine yakından bağlı olduğunu göstermektedir.

Apolitik tutumlar

Birikim, gençlik içinde apolitik tutumların geliştiğini ve "tevekkül" eğilimlerinin güç kazandığını söylemektedir. Önce şunu belirtmeliyiz. Gençlik kitlesinin bu grupları kendi başlarına bırakması tamamen politik bir tutumdur. Bir protesto hareketidir. Haklıdır.

Ancak, ne yazık ki gençlik kitlesi devrimciliği de solculuğu da bu zorba tutum sahipleriyle özdeşleştirmektedir. Gerçek devrimcilerin fikirlerinin ulaşamadığı yerlerde öğrenci kitlesinde bir "tarafsızlık", devrimci fikirlerden bir uzaklaşma görülüyorsa, bu, işte maceracı tutumların bir sonucudur. Onların asli görevinin kitlelerde gelişen devrimci ateşi küllendirmek, itfaiyecilik olduğu artık iyice görülmektedir.

Eğer, "bütünüyle zora dayanan bir uygulama" içine girilmişse, "önderliklerini ancak başkalarını susturmakla" ayakta tutabilmişlerse, "söyledikleriyle yaptıkları arasında en ufak bir uyum bulunmuyorsa", "burjuva demokratlığının asgari ölçülerine sığmayacak kadar anti-demokratik çizgi izlemişse"... ve bütün bunlar devrimcilik adına yapılmışsa, kitlenin böyle devrimciliğe de, böyle politikaya da kayıtsız kalması ve hatta karşı çıkmasından doğal ne olabilir?

Eğer devrimciliğin onuru kurtarılmak isteniyorsa, gençlik kitlesinin daha aktif bir devrimci mücadele içinde yer alınması isteniyorsa, bu istekte de samimi isek, bunun solculuk değil, sahte solculuk olduğunu ısrarla açıklamaya devam etmeliyiz. Gerçek devrimcilerin bugüne kadar yaptıkları bu olmuştur. Bu tutum, halka hizmet etmiş ve devrim yapmak isteyenlerin yüreğine su serpmiştir.

Testi kırıldıktan sonra

Birikim dergisi, "bize göre içine düştüğümüz tıkanmayı önceden görmek mümkündü ve bugün de bunun nedenlerini görmek, gidermek mümkündür" diyor. Doğrudur. Fakat bu "tıkanmayı" görenler olmuştur. Devrimciler yıllardan beri Birikim'in ancak bu gün açıklayabildiği gerçekleri dile getirdikleri için adeta dokuz köyden kovulmadılar mı? Birikim taraftarları çok değil, bir yıl önce şimdi yazdıklarını İTÜ'deki bir forumda söylemeye kalksalardı başlarına geleceği herhalde biliyorlardı.

Elbette ders çıkarmak bugün de mümkündür. Fakat mesele testi kırılmadan gerçekleri açıklamak değil midir? Gerçekleri artık herkesin görür hale geldiği ve büyük zararlar görüldüğü bir zaman, birçok bakımlardan geç kalınmış olunmuyor mu? O zaman devrimcilere yapacak ne kalmaktadır?

TİKP' ye çatmadan olur mu?

Birikim'in bu mesele üzerinde düşüneceği yerde bir de TİKP'ye çatması ise hiç de dürüst olmayan bir tutumdur. Hem bir "özeleştiri" yapılmakta TİKP'li gençlerin yıllardır savundukları görüşler savunulmakta, hatta geç kalındığı belirtilmekte, fakat TİKP'ye çatmak ihmal edilmemektedir. Bu tutuma yabancı değiliz. Burada "gençliğin içinde bulunduğu durumun en büyük payının bu malüm grupların kendi yarattıkları olumsuzluklardan doğduğu" belirtilmesine rağmen, hâlâ bunlara hoş görünme endişesi yatmaktadır. Ayrıca kıskanç ve tekkeci bir tutum da gözlenmektedir.

Yine de Birikim dergisi sözkonusu yazısıyla gençlik hareketi içinde kangren olmuş bir meselenin daha geniş çevrelerce tartışılıp değerlendirilmesi açısından olumlu bir girişimde bulunmuştur. Devlet terörünün, faşist saldırıların arttığı ve gençliğin birliğinin, gençlik içinde demokrasi ve barışın çok acil bir hale geldiği bu günlerde bu yaraya esaslı bir neşter atmak artık ertelenemez. Bu, Türkiye devriminde bir kilit sorunu haline gelmiştir.

Yaşanan gerçekler, revizyonizm ile kitle hareketi ve demokrasinin birbirine tamamen zıt şeyler olduğunu göstermiştir. Demokrasiden yana tutumlar, fikir özgürlüğü geliştikçe maceracılığın değişmesinin, dönüşmesinin zemini de güçlenecektir. Doğru ve devrimci fikirler demokratik bir ortamda gençlik hareketine daha hızlı ulaşacaktır.

Türkiye gençliği, bağımsızlık ve demokrasi mücadelemize büyük katkılarda bulunmuş ve nice badirelerden geçmiş bir kitle olarak, maceracılığın yaralarını saracak ve yine ayağa kalkacaktır. Bu günler uzakta değildir.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

KÖYÜMÜZÜN YOLU ÇAMURDAN GEÇİLMİYOR

Ben, Ergani'nin Salihi köyündenim. Bugüne kadar köyümüze devlet eli uzanmadı. AP ve CHP, sürekli olarak köyümüzü bir oy deposu olarak gördü ve köyümüze sadece seçimlerde uğradılar. Köyümüzün yol ve su meselesini, yetkililere ve kamuoyuna duyurmak istiyorum.

Önce yol meselesini anlatayım. 150 haneli 800-900 nüfuslu köyümüze, uzun süre eğilen bir yetkili olmadı. Muhtar ve köylülerin girişimiyle, 1975'te yol yapılacak dediler ve biz de sevindik. Dozerler ve grayderler gelerek köyümüzün yolunu düzelttiler. Ancak yol çayın üzerinden geçtiği için, bir köprü yapılması gerekiyordu. Y.S.E., yolu düzelttikten sonra, bir daha köyümüze uğramadı. Muhtar ve köylülerimizin üç yıllık çabaları sonucu, köyümüze bir köprü yapılacaktı. Ancak bu sefer köprü yanlış yere yapıldı. Bir süre sonra da köprüyü yapacak olan müteahhit, köprüyü yarıda bırakarak kaçtı gitti. YSE yetkilileri yapılmamış yolu ve köprüyü yapılmış göstererek para yerken, köyümüzün yolundan kışın çamurdan geçilmiyor. Yolumuza birkaç araba kum bile dökülmedi. Köylüler olarak yolumuzun kumlanmasını ve yapılmasını istiyoruz.

İkinci meselemiz su meselesi. Köyümüz halkı, hâlâ 1,5 kilometre uzaklıktaki bir kuyudan sırt ve eşeklerle getirdiği suyu içiyor. 900 nüfusun yaşadığı bir köyde su yok. Çevredeki köylerin büyük çoğunluğunun yol ve su meseleleri çözülürken, bazı köylere elektrik bile verilirken, bizim köyün ne yolu, ne de suyu vardır. Yetkililere soruyorum: Bu nasıl adalettir?

Köyümüz, üstelik ilçe merkezine çok yakındır ve yolunun yapılması zor değildir. Ergani-Çermik karayolu, köyümüze sadece 2 km. uzaklıktadır. Köyümüzün Ergani'ye uzaklığı da 12 km'dir. Yetkililerin ve kamuoyunun bilgisine sunulur.

Bir okuyucu

19 Mayıs gününü bize zehir ettiler

19 Mayıs günü pikniğe gittik. Demirlibahçede inmek üzere 6.30-7.00 arası trene bindik. Bu esnada kimlik kontrolü yapılıyordu. Sıra bize gelmişti. Kız kardeşlerimin ve annemin kimlikleri yanlarında yoktu. Enişte ve benim kimliğim yanımızda idi. Biz kimliklerimizi gösterdik. Ancak kardeşlerimin ve annemin kimliği olmadığı için polis, erlere iki kızkardeşimi götürmesini söyledi. Bunun üzerine ben ayağa kalkarak kimliğimi tekrar gösterdim ve kefil olacağımı söyledim. Polis kimliğime yeniden baktı. Kimliğim ODTÜ işçi kimliğiydi. Hemen saçlarımdan tutarak beni dövmeye başladı. Kardeşlerim ve annem duruma müdahale ettiler. Bunun üzerine kız kardeşimin de saçlarından tutarak onu da tartakladı.

Trendeki gürültü üzerine olay yerine gelen askerler olaya müdahale ettiler. Polisi ve beni ifadelerimizi almak için götürdüler. Ben polisten davacı olduğunu belirttim. Palis ise yalan ifade vererek benim suçlu olduğumu söylüyordu. Ben yine davacı olduğumu belirttiğim zaman çavuş, sen karşı gelmişsin onun için suçlu çıkarsın, olayı büyütmenize gerek yok deyince vaz geçtim. Daha sonra da çıkıp geldim.

ODTÜ'den bir işçi

Kadro mu yok, yoksa Ülkü Ocaklılardan kart mı yok?

Ben inşaat teknisyeniyim. 29.5.1979 tarihinde Ankara'ya gittim. Bayındırlık Bakanlığına iş için müracaat ettim. Bakanlık başvurumu kabul ederek elimdeki tüm evrakları alıp işleme koydu. 9 Kasım 1979'da benden bir yazı ile eksik kalan diğer gerekli evraklarım istendi. Ben 20 gün zarfında ilgili yerlere bu evrakları yaparak götürüp teslim ettim ve bana tayinimin çıkacağı söylendi. Kalan iş ise sadece tayin yerimin bana bildirilmesiydi.

Fakat her ne hikmetse hükümet düştü ve yerine Demirel hükümeti kurulunca ben tayin yerimi beklerken aniden 21 Nisan 1980 tarihinde onaylanmış tayin belgemi ve ekli diğer tüm evraklarımı adresime şöyle bir yazı da ekleyerek göndermişler: "Boş kadro olmadığından tayininiz yapılmamıştır." İşin aslı bu mu? Acaba bu evrakları bana yollayan sayın ilgili gerçekten o tarihten sonra hiç yeni tayin yapmamış mıdır? İşin gerçek yanı kadronun olmayışı mı yoksa ülkücü herhangi bir dernekten kart getirmeyişim midir? Bakan Beyden cevap bekliyorum.

Murat Ak

Kırklareli-Vize'nin Akıncılar köyü imamı, imamın babası ve muhtarın açıklaması

Gazetenizde 16.5.1980 tarihinde bizim hakkımızda yayınlanan mektubun gerçekle bir ilgisi yoktur. Bizler mektubu gönderen okuyuculardan bu konuda ellerindeki belgeleri gazeteye göndermelerini istiyoruz. Ayrıca yasaların verdiği yetkileri de kullanmalarını istiyoruz. Bu konuda istedikleri mercilere başvursunlar. Suçlamaları resmi makamlara yapsınlar. Bu vesile ile gerçek ortaya çıksın.

Bizler köyümüzde birliği ve kardeşliği her zaman için savunduk. Bundan sonra da savunmaya devam edeceğiz. Bu tür karalamalar bizleri köyümüz için yapılacak olan işlerden alıkoyamaz.

Ben bir din görevlisi olarak daima bu tür tefrikin karşısındayım

«Anneler Gününde kızımı bana ölü olarak teslim eden hükümete teşekkür ederim»

KEMAL DEMİREL

İstanbul'da okul bahçesinde jandarma tarafından öldürülen Serap Şimşek'in anası Süheyla Şimşek ile görüştük.

Kocasının, 10 yıl önce Çimento Fabrikasında işçi iken ölmesinden sonra, çocuklarıyla tek başına kalan, terzilik yaparak üç çocuğunu büyütüp okutan Süheyla Şimşek'i Serap'ın cenazesi toprağa verilirken de görmüş fakat çok fena durumda olduğu için konuşamamıştık. Aradan birkaç gün geçince evine gittik.

Acısı büyüktü, konuşamıyordu. Kendisini zorlayarak "Yoksulluklar içinde büyütüp okuttuğum öksüzümü anneler gününde bana ölü olarak teslim eden Süleyman Demirel hükümetine teşekkür ederim" dedi.

Ölümünün 1. yıldönümünde Yaşar Çeliköz, mezarı başında anıldı

Ölümünün birinci yıl dönümü olan 11 Mayıs Pazar günü devrimci Yaşar Çeliköz mezarı başında anıldı.

Anma törenine ailesi, yakınları, mesai arkadaşları ve Balıkesirli TİKP'li arkadaşları hazır bulundular. Anma toplantısında sırayla TİKP Balıkesir İl Başkanı Bülent Kumral, PTT'li bir mesai arkadaşı, Köy-Koop Birlik Başkanı Azim Ersoy yaptıkları konuşmalarda Yaşar Çeliköz'ün değerli kişiliğini ve mücadelelerini anlattılar. Onun fikir adamı olduğu, Türkiye ve dünyadaki gelişmeleri yakından izleyerek insanlara yol gösterdiğini anlattılar.

Balıkesir'de birçok derneğin ve kooperatifin kurulmasında görev aldığı anlatıldı. Aydınlık gazetesinin çıkması sırasında ve TİKP'nin fikirlerinin halka götürülmesinde yılmadan ve kararlı bir şekilde yaptığı çalışmalar anlatıldı.

İncirovalı üreticiler: Başkaları yiyeceğine bizler yiyelim

HALİT PAYZA

İncirliova ve Çevre Köyleri Üretim Kooperatifi, üreticinin ürününü yok pahasına kapatan komisyoncu, aracı-tefeci felaketinin önlenebilmesi için, yoğun bir çalışma içerisine giren kooperatif, hale mal getirmeyip, doğrudan doğruya kooperatife mal getiren üreticiye, iki misli ücret ödemektedir.

İncirliova kooperatifine bir römork getiren üreticilere kooperatif standartlarına göre 50 bin lira öderken, haldeki aracılar aynı mal için üreticiye 25 bin lira ödemektedir.

Bundan böyle, bütün ürettikleri ürünlerini kooperatife vereceklerini belirten üreticiler, "Başkaları yiyeceğine bizler yiyelim" diyerek, kooperatif çalışmalarını çok olumlu bulduklarını belirtmişlerdir.

Aydınlık
BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR
Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdürü: S.AYDOĞAN, BÜYÜKÖZDEN, O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR
Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 - 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: Ist. Guntur. Dağıtımı: GAMEDA
BÜROLAR: ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak. Tel: 13 10 90 - 25 25 54 TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900 DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Ziyapaşa Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42
İLAN TARİFESİ-ABONE

Gaziantep Valisi, "İşkence konusunda yurttaşlar müracaat ederlerse gerekli soruşturmayı yaparız" dedi

Gaziantep'te işkenceci Başkomiser Kemal Emre görevden alındı

- Emniyet Müdürü Ferdi Erzaim, komiserle 2 polisin görevden alınmalarına "tesadüf" diyor.
- "Soruşturma Bürosu"nun kapısına "Buraya içkili girmek yasaktır" levhası asıldı.

GAZİANTEP(ÖZEL)
GAZİANTEP Vilayet Konağının bodrumunda "Soruşturma Bürosu" denilen yerde çeşitli yurttaşlara yapılan işkence olaylarının yankıları sürüyor. İşkenceleri bilfiil yönettiği belirtilen Başkomiser Kemal Emre ile 2 polis memuru İçişleri Bakanlığının tel emri ile görevlerinden alındılar. Görevden alınan Başkomiser Kemal Emre, adalet önüne çıkarılmadan Konya Emniyet Müdürlüğü emrine, Abban Erol adlı işkenceci polis ise Kayseri Emniyet Müdürlüğü emrine verildiler. Bu arada soyadını tespit edemediğimiz Durmuş adlı polisin nereye gönderildiği öğrenilemedi.

Konuyla ilgili Gaziantep Emniyet Müdürü Ferdi Erzaim, görevlerinden alınan işkenceci polislerin daha önceden tayin istediklerini, atamalarının yayınla ilgisi bulunmadığını ve sadece tesadüf sayılabileceğini ileri sürdü.

VALİ'NİN AÇIKLAMASI

İşkence olayına mahalli basın geniş yer vermeye devam ediyor. Özgür Gaziantep gazetesine bir açıklamada bulunan Vali Sebahattin Çakmakoğlu, "İşkence iddiaları konusunda bugüne kadar yazılı bir müracaat olmadı. Soruşturma Bürosunda görevli polis memurları soruşturmaları hukuki çerçeve içerisinde yürütmektedir. Bu binada işkence yapıldığına inanmıyorum. Eğer bu işkenceler hakkında yurttaşlar müracaat ederlerse, gerekli soruşturmayı yaparım" dedi.

Öte yandan işkence olayının yankıları sürerken, gözaltına alınan yurttaşlardan bilgi gelmeye devam ediyor. Gelen bilgilere göre CHP Yukarıbayır Mahalle Temsilcisi Ali Güleligöl ile Mustafa Özkaytan ve Hüseyin Özkaytan adlı yurttaşların Antep'ten Elazığ'a götürülüp, 27 günden beri gözaltında tutuldukları bildirildi.

Ayrıca CHP Yukarıbayır mahalle muhtarının hiç bir gerekçe gösterilmeden evinin basılıp arandığı öğrenildi. Aynı mahalle muhtarı gözaltına alınan mahalle halkıyla ilgilenmek için gittiği Soruşturma Bürosunda işkence olayına tanık olduğunu açıkladı. Bu arada görüştüğümüz bazı CHP'li yurttaşlar son günlerde kendilerine yönelik baskıların arttığını, buna karşın CHP yöneticilerinin pasif kalıp, kendileriyle ilgilenmediklerini belirterek, "Şu zor günlerde yanımızda olup yardım elini uzatmayanların ilerde bize hiç gereği yok" dediler.

Irkçı G. Afrika polisi iki bin öğrenciyi tutukladı

- Güney Afrika Birlikleri Angola'yı bombaladı, 260 kişi öldü.

DIŞ HABERLER SERVİSİ
IRKÇI Güney Afrika yönetiminin Angola'nın Namibya sınırına yakın topraklarını bombaladığı ve olayda 200 kişinin öldüğü bildirildi. Angola topraklarına helikopterlerle asker sokup daha sonra çeken Güney Afrika birliklerinin ayrıca Angola'nın Kunene eyaletini de bombaladığı haber verildi. Bu bombalamada 60 kişinin hayatını kaybettiği bildirildi.

Bu arada Güney Afrika polisinin ülke içinde giriştiği operasyonlarda 2 bin kişiyi tutukladığı öğrenildi.

Hafta sonunda yapılan operasyona 17 bin polisin katıldığı ve cumadan pazar gününe dek sürdürülen operasyonlar sırasında Johannesburg'da 2 bin kişinin tutuklandığı belirtildi.

Gaziantep'te işkence gören yurttaşlar anlatıyor 3

«Genç kadını, kocasının önünde çırılçıplak soydular»

15-16 yaşları arasında 20 kadar genç devrimci ile olayla ilgili olarak gözaltına alınmış ve Emniyet Müdürlüğü "Soruşturma Bürosu"na getirilmişti. Salman Eybek burada yapılan işkenceleri anlatmaya devam ediyor:

"Çocukların bazıları duvara işaret parmaklarıyla yaslanmayı beceremediler. Polislerden biri işaret parmağının önemini anlatmaya koyuldu: Parmakların görevi çok büyüktür. Çünkü bu parmaklar tetik çekiyor. Burada iyice alıştırın ki dışarı çıktığınızda çok iyi tetik çekersiniz. Daha ne istiyorsunuz eşşoğlu eşşekler. Sizi burada alıştırıyoruz.

"Bu olaya tanık oldukları sonra beni ve patronum Celal Gözükızıl'ı 2. Şubeye götürdüler. Yarım saat orada bekletildikten sonra Akyol Karakoluna gönderildik. Burada bir gece

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Anayasayı ihlal

BUGÜN partizanlıkla ilgili yayınımızı bitiriyoruz. 5 Mayısta başladığımız AP'nin partizanlığı ile ilgili yayınımızda, Emniyet Teşkilatı, Milli Eğitim Bakanlığı, Tekel Bakanlığı, Ulaştırma, Sağlık, Maliye, Devlet, Enerji ve Tabii Kaynaklar, İmar İskan Bakanlıkları, Turizm Bankası, Basın Yayın kurumlarında sürdürülen partizanlığı ortaya koyduk.

Kamu kuruluşlarında amir, memur ve işçiler hakkında tutulan raporlar, hazırlanan sürgün listeleri, atama, adam kayırma, ödüllendirme ve cezalandırma gibi işlemlerin parti teşkilatları tarafından yürütüldüğü bu yayınımızla bir kere daha sergilendi.

Kamu kuruluşlarında özel olarak görevlendirilen partililerin sürekli ve sistemli olarak gönderdikleri raporlar, il-çe teşkilatlarından başlamak üzere İl ve Genel Merkez İdare Kurulları tarafından değerlendirilerek ilgili bakanlıklara gönderildi, sürgün ve tayin gibi işlemler de bakanlıkların da istenilen listeleri hiç tereddüt etmeden onaylandıkları ortaya çıktı.

Partizanlığın yürütülmesinde en önemli rolü, İl Başkanları ve İl İdare Kurulu üyelerinin oynadığı, devlet güvenlik kurumlarında dahi memurların görevi ile ilgili sorunlarını bile İl Başkanlarına bildirdikleri görüldü. Emniyet teşkilat içinde bir polis memuru, görevini yapmadığı için diğer bir polis memuru hakkında hazırladığı raporunu İl Başkanlığına gönderecek -onun cezalandırılmasını istiyor.

Bu örnekte olduğu gibi belgeler Anayasanın ışığında hazırlanan devlet kurumları ve devlet görevlileri ile ilgili kanunların bir tarafa bırakılarak yerine partizanlık kurallarının işletildiğini gösterdi.

"Demokrasi, meşruiyet, hür irade" gibi sözcükleri dilinden düşürmeyen AP Genel Başkanı Demirel'in işleri tamamen yapan bu yaklaşımla "Suçluyu bulmak size mi düştü? Bu memleketin kanunları vardır, hukuk düzeni vardır, bağımsız yargı organları vardır" gibi sözlerini, AP yöneticilerinin de kanun dışı işlemlerini yok saydılar. Demirel'e sorsala rahatlıkla "Kim demiş yalan söylediğimi? Yani bu kurumlar yok mudur Türkiye'de?" diyebilir. Evet bu kurumlar vardır. Ama işlemeyen ya da işletilmeyen bir maliye neye yarar. Bir yerde "vardır" diye böbürlenmek, sonra onları işlemez hale getirmek, sonra da "Bunlar nasıl olsa işlemiyor, değiştirelim" demek ne anlama gelir?

Bu belgeler hukukçuların da ifade ettikleri gibi "hukuk tanımazlığın ilginç görüntüleridir".

Anayasanın 58. maddesi şöyle diyor, "Hizmete alınmada, ödevin gerektirdiği niteliklerden başka hiç bir ayırım gözetilemez", 20 günü aşkın bir süredir yayınlanan belgeler ise hizmete alınmalarda, tek ölçünün göz önüne alındığını gösteriyor: AP'li olup olmamak.

YSE 6. Bölgeye atanan MHP'li Müdür, gelir gelmez 60 işçiyi attı

ADANA (ÖZEL)

AP azınlık hükümetinin iş başına gelmesinden hemen sonra YSE 6. Bölge Müdürlüğünde partizanlık başladı. Bölge Müdürlüğüne MHP yanlısı olarak bilinen Mehmet Reşit Ayhan getirildi.

M.R.Ayhan'ın müdür olmasından sonra, Türkiş'e bağlı işçiler, istifaya ve MİSK'e üye olmaya zorlandılar. İş yerlerinde MHP'li militanlara zorbalık uygulanma-ya başlandı.

İşçiler, zorbalıklara boyun eğmeyince, ilk anda işçilerden olarak 37'sinin çıkışı verildi. 3 Mayıs günü 23 işçinin daha tasfiye edildiği bildirildi. Muhabirimize konuşan bir sofor, "Bölgede şoför olarak çalışıyorum. Bizlere çeşitli hakaretlerde bulunuyor. Haraç kardırıp, demir taşıttırıyor. Baskılara

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

TİKP Eyüp İlçe Başkanı Hıdır Hokka'nın başında bulunduğu liste, TSİP'in ve Dev-Yol'un listeleri karşısında büyük oy farkıyla başarı kazandı.

İstanbul Belediyesi temizlik şoförleri temsilci seçimini, TİKP'li ve yurtseverlerin listesi kazandı

İSTANBUL Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü İşletme Şoförleri temsilci seçimi 23 Mayıs Cuma günü yapıldı. DİSK'e bağlı Genel İş Sendikasına üye olan 343 şoförün katıldığı seçimlerde TİKP Eyüp İlçe Başkanı Hıdır Hokka'nın liste başı olduğu liste 169 oyla seçimi kazandı.

Seçime katılan TSİP adayı Kazım Canpolat 118, Dev-Yol adayı Hüseyin Bilgili ise 53 oy aldı. Seçimlerde ayrıca İGD grubu Kazım Canpolat'ı, Halkın Kurtuluşu grubu ise Hüseyin Bilgili'yi destekledi.

Seçimleri kazanan devrimci liste şu kişilerden oluşuyor: Hıdır Hokka, Musa Taşkara, Ali Turan, İbrahim Göksu, Mehmet Turna ve İbrahim Caba.

Çatışmadan sonra çevrede arama yapılırken askerler de mevziye yatarak önlem aldılar. Az ötede de caminin merdivenlerinin dibinde soyguncu Ali Öztürk (öndeki ceset) ve kaza kurşunuyla hayatını kaybeden Mehmet Bozdağ'ın cesetleri yerde yatıyordu. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Kapalıçarşı'da bir manifaturacının 20 bin lirasını silah tehdidiyle aldıktan sonra

Jandarma ile çatışmaya giren soyguncu öldü

- Olayda Nuruosmaniye Camisinin hocası öldü, bir jandarma eri ve bir vatandaş yaralandı.

İSTANBUL (ÖZEL)
İSTANBUL'da Kapalıçarşı Aynacılar 36 numarada bir manifaturacı dükkanının pazartesi günü öğle saatlerinde soyulmasından sonra jandarmayla çıkan çatışmada iki kişi öldü, biri jandarma eri iki kişi de yaralandı.

Kapalıçarşı'da Halil Paker adlı şahsa ait manifatura dükkanına saat 14.00 sıralarında gelen Ali Öztürk adlı şahıs dükkan sahibinden silah tehdidi ile 20 bin lira civarında para alarak kaçmaya başladı. Bu sırada Kapalıçarşı bekçileri soyguncunun peşine düşerek ateş açtılar. Kaçan soyguncu Ali Öztürk Nuruosmaniye Camisinin Kapalıçarşı tarafındaki kapısında karşılaştığı jandar-

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Soyguncu katılan bazı şahısların Nuruosmaniye Camisinin avlusunda bir binaya sığındıkları şeklinde söylentiler üzerine polis ve askerler mevziye yatarak binada arama yaptılar. (Fotoğraf: Tayfur KUTLAY)

Partizanlık belgelerini yayınlamaya devam ediyoruz

Tekel'e atanması istenenlerin listesi

TEKEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDE GÖREV VERİLEBİLECEK KİŞİLERİN LİSTESİDİR.

Başmüfettiş İsmet Karalar: Adalet Partisi eski Bakanlarından rahmetli İlhami Erten'in yeğenidir. Adalet Partili olup dürüst ve çalışkanlığı ile Tekel camiasında isim yapmıştır. Adalet Partili olduğundan dolayı 1978 yılı başından beri büyük baskılar altında kalıp Tekel'de mağdur edilenlerin başında gelmektedir. 18-20 senelik memur olup, idarenin çeşitli kademelerinde yönetici olarak da vazife görmüştür. Mevzuata hakim olup cesareti ile bilinen bir kişidir. Kendisi daha önce Grup Müdürlüklerinde de bulunduğundan, mevcut Genel Müdür Muavinlerinden daha iyi şekilde Genel Müdür Muavinliği yapacak bir durumdadır. Genel Müdür Muavini olarak tayin edilmesi gerek Adalet Partisi ve gerekse idare yönünden isabetli olur.

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

VİLAYET MAKAMINA
MALATYA
%40

Bizler Kozluca-Büyükköy sakinlerindeniz.
Bir müddet önce Köyümüzün diğer mevalarından bazı kişilerin imzalarını alarak ...

107 köylü, okul müdürünün sürülmesine karşı çıktı

MALATYA(ÖZEL)

KOZLUCA Büyükköy Okul Müdürü Ali Güler bir süre önce görevinden alınarak başka bir köye sürüldü. Bunun üzerine köylüler halkı bir imza kampanyası açarak 107 imzalı bir dilekçe ile Malatya Valiliğine başvurdular. Köylüler dilekçelerinde Okul Müdürünün köylerindeki çalışmalarından çok memnun olduklarını belirterek şöyle diyorlar:

"Bu durum ülkemizin barış ve birliğe en çok ihtiyaç duyduğu bir zamanda ve ileri düzeyde olması gerekmektedir. Böyle bir tayin biçimi, anarşinin ülkemizde kol gezdiği bir zamanda yapılması zaten anarşik olaylara düşmanca bir davranış olarak bizim tarafımızdan üzerinden gelmektedir. Okul Müdürümüz yıllardan beri bizim köyümüzde ve görevini en iyi şekilde yapmaktadır. Böyle bir tayin, öğretmen okulun işlerine yerine görev yapamamak ... Kendisi Alevi, köyümüz Sünni olmasına rağmen ... olarak davranışı ile ... kaynaşmış bulunuyoruz. Bu ... arasında hiç ayrılık, ayrıntılı ayrımcılık gözetmemiş ... istiyoruz ... bulunmasına ... istiyoruz."

Dilekçede imzası bulunan 107 kişinin en küçüğü 1960, en büyüğünün de 1311 doğumlu olduğu kaydediliyor.

Kwangju'da askeri önlem alan baskıcı Güney Kore rejiminin askerleri görülüyor.

Güney Kore ordusu, Kwangju kentine girdi

- Kwangju kentinin merkezinde silahlı halkla 10 bin asker karşı karşıya.
- Toplanan silahlar yeniden halka dağıtıldı. ABD, G. Kore yönetiminin ılımlı davranmasını istedi.

KWANGJU (AJANSLAR)
GÜNEY Kore'nin Kwangju kentini kuşatan 10 bin kişilik ordu birliğinin, tankların eşliğinde kentin merkezine doğru harekete geçtiği bildirildi.

Kenar semtlerdeki barikatlarda nöbetçi olmamasından da yararlanan ordu birlikleriyle, halk güçlerinin kentin merkezinde karşılıklı mevzilendiği bildiriliyor.

Önceki gün, halkın taleplerinin kabul edilmemesi sonucu iki taraf arasında sessiz bir bekleyiş başlamış, bu arada, halk komitelerinin topladığı silahlar yeniden göstericilere dağıtılmıştı.

Kwangju halkı, Devlet Başkanının görevden çekilmesini, sıkıyönetimin kaldırılmasını, tutukluların salıverilmesini ve ülkenin demokratikleştirilmesini istiyor.

Bu arada Kwangju'daki olaylar sırasında 100 sivili öldüren hükümet kuvvetlerini kınamak ve Kwangju halkıyla dayanıştıklarını göstermek için başkent Seul'de binlerce kişi gösteri yaptı.

TEPKİLER

Güney Kore'de hükümetin baskıcı uygulamalarına karşı dış tepkiler de sürüyor.

Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin başkenti Pyongyang'da gösteri yapan binlerce kişi Güney Kore hükümetinin uygulamalarını kınadı.

Öte yandan ABD Savunma Bakanı Harold Brown, Güvenlik Danışmanı Brzezinski, Dışişleri Bakanı Edmund Muskie bir toplantı yaparak Güney Kore'deki gelişmeleri ele aldılar. Amerikalı yetkililer, Güney Kore'den daha ılımlı davranması şeklindeki görüşlerini yinelediler.

"8 saat süren bu konuşmaları hazmetmek zor iş" diyen

TMMOB Başkanı Öztürk, Kongrede Aziz Nesin'den iki masal okudu

- Mühendislerin, dünya ve Türkiye meselelerinin konuşulmadığı kongre gruplararası çekişme halinde geçti.
- 10 kişilik yönetim kurulu her gruptan kişilerin temsil edildiği karma bir liste halinde oluştu.

ANKARA (ÖZEL)
TMMOB Genel Kurulu önceki gün yapılan gruplararası çekişme konuşmaları ile sona erdi. Eleştirilere cevap veren Birlik Başkanı Teoman Öztürk, "Başkan koltuğundan oturarak 8 saat süren bu konuşmaları hazmederek dinlemek zor iş" diyerek, Aziz Nesin'den iki masal okudu. Öztürk 7 yıl başkanlık yaptıktan sonra adaylığını koymadı.

Kongre grupların birbirlerini

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Mühendis Kongresi mi, gruplararası çekişme arenası mı?

Ayşe Dönmez

— "1 Mayısta alanlardaydık diyen DDB'ci arkadaşları hiç bir alanda göremedik. Evlerinin arka bahçesinde miydiler acaba?"

— "Biz DMM olarak YDMM ile mücadele platformunda birlik oluşturduk."

— "Birlik ateş hattında gerçekleşecektir."

— "Devrimci Mühendisler grubunu eleştiriyoruz. Reformcu Demokratik Solcularla nasıl ittifak yapıyorlar. Bu birlik nasıl olursa olsun bir sandalyemiz daha olsun anlayışından kaynaklanmaktadır."

— "Ülkede baskı zulüm var. İnsanlar işkencelere tabi tutuluyor. Ama biz bir türlü birleşemiyoruz. Siz kendine devrimciyim diyenler, 1 Mayısta nerelerdeydiniz? Oysa biz burjuvazinin kuvvetleriyle çarpışıyorduk."

Bu konuşmalar TMMOB Kongresinde yapılıyor. Her grup

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

bu köşeden...

Ortaçağ kafaları -1-

Halil Berkfay

13 Mayıs tarihli Milli Gazeteci ve Yeni Devir'in bildirdiğine göre, MSP Konya İl Teşkilatının düzenlediği bir toplantıda konuşan Erbakan, "Siyonizm, İslamdaki canlanmayı önlemek için komünistleri, kapitalistleri ve masonları harekete geçirmiştir" demiş.

Dünyayı Yahudilerin yönettiği ve yeryüzündeki bütün kötülüklerden onların sorumlu olduğu görüşü, kelimenin tam anlamıyla bir Ortaçağ düşüncesidir.

Batı Avrupa feodal toplumunda Katolik Kilisesi, Hıristiyanların faizle ödünç para vermelerini yasaklıyordu. Oysa köyle şehir arasındaki işbölümünün sürdürülebilmesi, serfin ve zanaatkârın yeniden üretim yapabilmesi, toprakları aristokrasinin devleti elinde tutabilmesi için, şu veya bu ölçüde ticaret mutlak surette gerekliydi. Ticaret ise kredisiz yürümüyordu. Dolayısıyla benzeri dini kısıtlamalar taşımayan Yahudilerin tefecilik yapmalarına ister istemez müsamaha ediliyordu. Bu yüzden Yahudiler, bir yandan güçlenen ticaret ve kredi işlerini nerdeyse tam tekellerine aldılar; doğuştan olduğu sanılan bu alandaki zeka ve becerilerini aslında böyle bir tarihi ve maddi süreç içinde kazandılar; uzun yüzyıllar boyunca, anlaşılmayan ve biraz korkulan para gücünün temsilcileri olarak, riyakar bir tahammülle karşılandılar. Beri yandan, aynı nedenlerle Hıristiyanlar tarafından alabildiğine horlandılar; İsa'yı çarmıha germiş olmanın üstüne; bir de böyle şeytanca bir marifetin sahipleridirler diye, toplumdan tecrid edildiler; 'ghetto' diye bilinen özel mahallelere tıkıldılar; her fırsatta baskılara "pogrom" denilen katliam ve müsadere hareketlerine uğratıldılar.

Yahudilerin Ortaçağ toplumundaki bu ikircikli konumları, Yahudi düşmanlığının en önemli tarihsel kaynaklarından birini meydana getirdi. Yahudi düşmanlığı, Ortaçağ kalıntısı bir düşünce katmanı olarak çeşitli dinlere, bu arada (Yahudi tüccarların İran, Selçuklu ve Osmanlı uygarlıklarındaki önemi arttığı ölçüde) tıpkı Katoliklik bir Ortaçağ dini olan İslama da adım adım girdi.

19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kapitalizmin emperyalist gelişmesi, gerek metropol ülkelerdeki emekçi kitleleri, gerekse Asya, Afrika ve Latin Amerika milletlerini bölerek yönetebilmek için, Müslüman Şeriatçılığı ve Hıristiyan misyonerliği, ırkçılık ve Siyonizm gibi, her biri belli kesimleri aldatmaya yönelik binbir çeşit bölük-pörçük ideolojik aracı bir arada yaratmaya başladı. 20. yüzyılın başında, örneğin İngiltere'de, Arap topraklarının en sıkı bir biçimde denetleyebilecek bir Musevi gücü oluşturmanın fikri hazırlıkları çerçevesinde Siyonizm canlandırılırken, beri yandan gene aynı emperyalist toplum, İlk ırkçı akımların Yahudi düşmanlığıyla mayalandırılmasını besledi. Nihayet gerici olan her şeye sarılan Alman Naziliği, 1930'ların büyük dünya bunalımının işçi sınıfında ve diğer emekçilerde doğurduğu tepkileri tekelci burjuvaziden başka yönlere kanalize edebilmek için yeni bir zihinsel afyon olarak Yahudi düşmanlığını, o ana dek görülmemiş çapta kullandı.

İşte bu Erbakan, Konya konuşmasıyla bu fikir mirasını devralıp sürdürüyor, günümüz dünyasını bu kafayla yorumlamaya çalışıyor. Evet, Siyonizm diye bir şey var şüphesiz. Yukarıda kısaca değindiğimiz gibi, emperyalizmi yönten gizli güç değil, emperyalizmin Ortadoğu halklarının ve bizzat Yahudiliğin başına musallat ettiği bir bela bu. İkide bir kapitalizme çatan Erbakan'da, kapitalizmin bilimsel bir eleştirisi yok ki bunu kavrasın. Onun için kendi şeytanlar aleminin "Siyonizm" sözcüğüyle özetleyip, buna İslam ideolojisini karşı çıkarıyor. Sonuçta bakıyorsunuz, MSP hiç de faşist bir parti olmadığı, hatta faşizme ve ırkçılığa karşı çıktığı halde MSP Genel Başkanı kulağa sanki Hitler'in "Mein Kampf"ından alınmış gibi gelen ya da Türkeş'in ağzında yadırganmayacak olan sözler sarfetmiş oluyor!

Büyük vaatlerle seçim kazanan

DP iktidarının ilk hedeflerinden biri basındı

■Başbakan Adnan Menderes 1954 yılına gelindiğinde, basının en ufak bir eleştirisine tahammül edemez hale gelmişti

■Basın özgürlüğünü kısıtlayan ilk yasalar da aynı yıl çıkartıldı

'Pulliam'a Açık Mektup''
''Sayın Mr. Pulliam, lütfen bir daha Türkiye hakkında yazı yazmayınız. Gerçi sizin oralarda herkes istediğini düşünüp yazmakta serbesttir, basın hürdür. Ama siz lütfen Türkiye hakkında yazı yazmayınız. Çünkü, bizim buralarda, basının hâlâ hür olduğunu zanneden bazı meslektaşlarımız var. Onlar bunları iktibas ediyorlar. Ama aradaki fark şimdilik 6 yıl, 7 ay 16 gün hapis, 19.888 lira para cezası ve 3 gazetenin kapatılıp yüzlerce gazetecinin işsiz kalması...''

Abdi İpekçi, Milliyet
1 Ağustos 1959

Bayar-Menderes diktatörlüğü yakın tarihimizde yaşadığımız ''kuvvetli iktidar''lardan biriydi. Biz, bu yazı dizimizde bu diktatörlüğün toplumun bütün kesimleriyle giriştiği savaştan yalnızca bir tanesini, basınla Bayar-Menderes ''kuvvetli iktidarı''nın savaşını ele aldık. Basının bu savaştan nasıl zaferle çıktığını göstermek istedik.

Şimdilerde ortaya çıkan ve Anayasa değişikliğinde somut ifadesini bulan ''kuvvetli iktidar'' özlemcilerine ders olsun diye!

Demokrat Parti iktidarının yıkılışını hazırlayan en önemli etkenlerden biri de iktidara gelişinden sonra basına ve basın özgürlüğüne karşı adım adım izlediği akıl almaz baskıcı tutum olmuştu. 1959-1960 yıllarının en önemli davalarından olan Pulliam davaları konusunda Milliyet gazetesi yazarı Abdi İpekçi iktidarın basın özgürlüğüne karşı tutumunu yukarıdaki açık mektubuyla dile getiriyordu. Pulliam davalarını daha ileride anlatmak koşuluyla Demokrat Partinin iktidara gelişinden sonra basın özgürlüğü konusundaki tutumunu adım adım örnekleriyle görelim. DP'nin bu tutumu hiç şüphesiz izlediği dışa bağımlı politika, enflasyonist ekonomik politika ve özgürlükler konusundaki anti-demokratik ve baskıcı tutumuyla da bir bütünlük gösteriyor.

1950 Basın Kanunu ve getirdikleri

Demokrat Parti'nin 14 Mayıs 1950 yılında iktidara gelir gelmez ilk ele aldığı işlerden biri de basın sorunu oldu. Hazırlanan kanun tasarısı 15 Temmuz 1950'de Mecliste büyük çoğunluğun oyu ile kabul edilecek ve kanun 21 Temmuzda yürürlüğe girecektir. 1950 Basın Kanunu liberal bir kanundur. 1931 kanunu ve sonraki değişikliklerle kurulan güdümlü rejimi yıkmayı amaçlamış ve hükümetin basın üzerindeki kontrolü hemen hemen kaldırılmıştır. Yasaya göre:

— Gazete ve dergi çıkartmak için artık hükümetin izin veya ruhsat vermesi gerekmez. Bildiri vermek yeter.

— "Kötü ünlü" kişilerin gazetecilik yapmalarını yasaklayan ve her türlü yoruma elverişli eski maddeler yeni kanuna girmemiştir.

— Basın suçlarının yargılanması özel mahkemelere verilmiştir. Böylece basın bürokratik işleyişten kurtulacaktır.

— Cevap hakkı yeniden düzenlenmiş ve gazetelere gönderilen her çeşit cevap ve düzeltme yazılarının basılmasını önlemek amacıyla mahkemelere bazı yetkiler tanınmıştır.

— Gazete sahipleri cezai sorumluluklarından kurtulmuşlardır. Suç sayılan bir yazıda genellikle yazar ve Yazışleri Müdürü sorumludur. Gazete sahibinin hukuki ve mali sorumluluğu vardır.

Bu yasanın yanısıra gazetecilerin sosyal haklarını tanıyan "Basın mesleğinde çalışanlarla çalıştıranlar arasındaki münasebetleri düzenleyen "5953 sayılı 13 Haziran 1952 tarihli kanun"da çıkmış ve gazeteciler sendika kurabilmek, sosyal sigortadan yararlanabilmek vb. bazı sosyal haklar da elde etmişlerdir.

Babıali'ye yumuşak bir hava yayılmış, Başbakan Adnan Menderes gazete sahipleriyle yakın ilişkiler kurmuş, iktidarla basın arasında bir ''balayı'' dönemi başlamıştır.

Ancak bu ''balayı'' dönemi çok uzun sürmeyecek ve DP iktidarı gerçek niteliğini ortaya koyarak, diğer özgürlüklere karşı olduğu gibi basına karşı da anti-demokratik tavrını koymakta gecikmeyecektir. Halk DP iktidarından umduğunu bulamamıştır. Fiyatlar ucuzlamamış, gelirler artmamıştır. Vurgun, karaborsa söylentileri alıp yürümüş, partililer görevlerini kötüye kullanmışlar, adları yolsuzluklara karışmaya başlamıştır. Başbakan Adnan Menderes gazete patronlarıyla iyi geçinmeyi esas almıştır ama, çalışan gazeteciler, muhabirler kendilerini bu ilişkiyle bağlı saymayıp, doğru bildiklerini vermeye, yazılarında, haberlerinde gerçekleri yansıtmaya başlamışlardır bile...

Parti ve hükümet hakkında bu yazılar, eleştiriler Başbakan Menderes'i çileden çıkartacak ve basına karşı saldırı hazırlıklarına girişecektir.

Basına karşı alınan ilk tedbirler

DP hükümeti 1954 yılının ilk aylarında Meclise ''Neşir yoluyla veya radyo ile işlenecek bazı cürümler hakkında kanun tasarısı''nı getirdi. Mecliste büyük çoğunluk DP'de olduğu için muhalefet bu tasarıyı engelleyemedi ve kanun 9 Mart 1954'te kabul edilerek sekiz gün sonra yürürlüğe girdi.

— Kanun ''namus, şeref veya haysiyete tecavüz edilmesi veya hakarette bulunması veya itibar kıracak veya şöhret veya servete zarar verebilecek bir hususun isnad edilmesini'' önlemeyi amaçlamaktadır. Genellikle Ceza Kanununun kapsamına giren çeşitli suçları hükümet özel bir kanunda toplamış ve verilecek cezaları ağırlaştırmıştır. Bunlara 6 aydan 3 yıla kadar hapis ve 1000 liradan 10.000 liraya kadar para cezaları konmuştur.

— Kanun ayrıca bu maddelere göre suç sayılabilecek bir yazı çıktığı zaman savcıların doğrudan doğruya kovuşturma açabilmeleri hükmünü de getirmektedir. Oysa bunlar Ceza Kanununa göre şikayete bağlı suçlardı. Bu hükümle binlerce kovuşturma yapılmıştır gazetelere karşı. Cumhuriyet savcıları, hükümete hoş görünebilmek için seferber olmuşlar, ufak taşra gazetelerinin bile başına büyük dertler açılmıştır, DP'nin ileri gelenlerinden birisi için bir eleştiri yazısı çıktı diye...

(Devam edecek).

Geleneksel yıl sonu gösterilerinde en çok ilgi toplayan düzenlemelerden biri de Halk Türküleri Korosuydu (Fotoğraf: Z.K.AKGÜN)

BÜFK'ün yıl sonu gösterileri ilgi ile izlendi

ZEKİ KEMAL AKGÜN

Boğaziçi Üniversitesi Folklok Kulübünün (BÜFK) geleneksel olarak düzenlediği yıl sonu gösterileri 21-24 Mayıs tarihlerinde okulun tiyatro salonunda yapıldı. Yüzlerce kişinin ilgi ile izlediği gösterilerde Ağrı, Diyarbakır, Kars, Artvin, Silifke, Elazığ, Semahlar, Karadeniz kız ve Van oyunları sergilendi. 4 gün süren gösterilerde ayrıca İstanbul Belediyesi Konservatuvarı Öğretim Üyesi Handan Tunca yönetimindeki BÜFK Halk Türküleri Korosu da çeşitli türküler sundu. Gösterilerle ilgili olarak görüşünü aldığımız Folklor Kulübü Başkanı Suat Soysal şunları belirtti:

"Oyun ve türkülerimizi sergilemenin yanısıra geleneksel halk oyunlarının kökenlerini zaman içindeki gelişim öğelerinden de yararlanarak anlatmaya çalıştık. Geleneksel oyunlarda koreografik düzenlemeler yaptık. Bunun yanısıra geleceğe yönelik bir çalışma olarak da üç yörenin kendi oyunlarını (Erzincan, Hacıbektaş, Şiran) belli bir düzenleme biçimi içinde türkülerle sergilemeye ve oyunları Pir Sultan'dan deyişler katarak sergiledik."

Boğaziçi Üniversitesi Folklor Kulübü 25 Mayıs günü de Rektörlüğün kulüp yararına düzenlediği bir gösteriyi Rumelihisarı'nda sergiledi.

Üniversite seçme sınavlarında

Matematik kolundan mezun adaylar ile meslek liseleri arasında 40 kata yaklaşan eşitsizlik var

GENÇLİK SERVİSİ

Bölgelerarası eşitsizliğin yanı sıra ÜSS, Meslek Liselerinden mezun adayların da belini büküyor.

Ülkemizin çeşitli bölgelerindeki eğitim olanaklarının farklı olması nedeniyle ÜSS'de ortaya çıkan eşitsizliğin yanısıra ortaöğrenim kurumlarında uygulanan program türlerinin farklılığından doğan eşitsizlik de öğrencilerin belini büküyor. Modern Fen eğitimi gören liselerin matematik kollarıyla bazı meslek liseleri arasındaki başarı farklılığı 40 kata yaklaşıyor.

ÜSYM'nin 1976 ÜSS üzerinde yaptığı bir araştırmaya göre Modern Matematik kolundan mezun adaylar yüzde 36.4 oranında başarı gösterirken Kız Meslek Liselerinden mezun adaylar ancak yüzde 1.9 oranında başarılı oluyorlar. Öte yandan edebiyat türü bir program izleyen adaylar fen koluna göre daha az başarılı oluyorlar. Bu arada ağırlıklı sosyal puan ile öğrenci alan okulların kontenjanları da ağırlıklı fen puanı ile öğrenci alan okulların kontenjanlarına göre daha az. Ayrıca edebiyat türü bir program izleyen öğrencilerin ÜSS'deki fen sorularını yanıtlama başarıları düşükken fen türü bir programla yetişen öğrenciler Genel Yetenek testinde daha başarılı oluyorlar.

Meslek liselerinden mezun adayların başarı oranlarının çok düşük olması ise ÜSS'deki testler ile bu okulların programlarındaki dersler arasındaki ilgisizlikten geliyor. Bu okullarda öğrenciyi ÜSS'de başarılı kılacak derslere fazla önem verilmiyor. Meslek lisesi öğrencileri ise üniversiteye girişte kendi branşlarını yüksek öğretimde sürdürebilmeleri için özel kontenjan tanınmasını, var olan kontenjanın artırılmasını istiyorlar. ÜSYM'nin 1976 sınavları üzerine yaptığı bir araştırmaya göre farklı program türlerinden sınava giren gençlerden mezun olanların başarı oranları şöyle:

Modern Matematik kolu	% 36
Modern Tabii Bilimler kolu	% 33
Modern, Dil ve Ed.Kolu	% 11
Klasik Fen Kolu	% 31
Klasik Edebiyat Kolu	% 12
Endüstri Meslek Lisesi	% 5
Kız Meslek Lisesi	% 1
Sağlık Koleji	% 10

ANKARA BELEDİYESİ ADAYLARA BAZI KOLAYLIKLAR SAĞLADI

Üniversite Seçme Sınavlarına girmek için Ankara'ya gidecek olan öğrenciler 8-14 Haziran tarihleri arasında otel ve lokantalardan yüzde 20 indirimle yararlanabilecekler. Gençler ayrıca Gençlik Parkına ücretsiz girebilecekler ve otobüslerdeki öğrenci indiriminden yararlanabilecekler. Ankara Belediyesinin sağladığı bu kolaylıklardan faydalanabilmeleri için gençlerin sınav giriş kartlarını görevlilere göstermeleri yetecek. Bunun yanısıra belediye hastanelerinde ücretsiz öğrenci servisleri de kuruldu.

OKULLARDAN KISA HABERLER

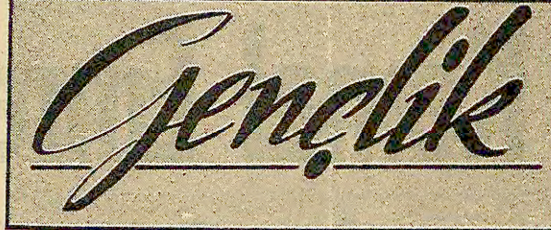
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ SATRANÇ KULÜBÜNÜN 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı nedeniyle düzenlediği satranç turnuvası büyük bir dostluk ve birlik havası içinde sonuçlandı. Gençlik Bayramına, satranç turnuvası düzenleyerek katkıda bulunmayı amaçladıklarını söyleyen öğrenciler, "Okullarda silahsız sopasız yarışmalar düzenlenebileceğini gösterdik. Turnuvamız okulumuz öğrencileri arasında birliği güçlendirdi" dediler.

24 kişinin katıldığı ve 13 turda tamamlanan "19 Mayıs 80 Yıldırım Satranç Turnuvası"nda Emre Aköz birinci, Aydın Satıcı ikinci, Mehmet Mavi üçüncü, Vasfi Güçer dördüncü, Avram Valensi beşinci, Zaven Çiğdemoğlu ise altıncı oldu. İstanbul Devrimci Gençlik Birliği, birinci olan Emre Aköz'e, üzerine Milli Kurtuluş savaşımızı canlandıran resim işlenmiş bir bakır tabak ve bir kitap hediye etti. Derece alan diğer yarışmacılara da DGB ve Boğaziçi Üniversitesi bünyesindeki çeşitli klüplerden ödüller verildi.

İZMİR BUCA EĞİTİM ENSTÜTÜSÜ'nde bir grup maceracının öğrencileri yıl sonu sınavlarına sokmamak için sürdürdükleri zorbalıklara rağmen, öğrencilerin büyük çoğunluğu sınavlara girmeye başladılar. Üç gündür durakları tutup öğrencilere zorla boykot yaptırmak isteyenlerin çabalarına rağmen sınavlar sürüyor. Bazı öğrenciler ise tehditler üzerine sınava girmedikleri için haziran haklarının yanmasıyla karşı karşıyalar. Bu öğrenciler yeni bir sınav hakkı çıkarılmasını istiyorlar. Daha önce bazı MHP'li öğretmenlerin öğrencileri sınıfta bırakacakları yolunda söylentiler yayılmış, okulda huzursuzluk ortaya çıkmıştı.

GAZİPAŞA ORTAOKULU'nun Okul Aile Birliği yararına düzenlenen Halk Oyunları Gecesinde 12 ilin halk oyunlarından örnekler sunuldu. 200'ü aşkın öğrenci kadrosuyla Aydın, Van, Silifke Elazığ, Yozgat ve Gaziantep gibi illeri temsil eden gençler Türkiye haritasını cizerek gösterilere başladılar. Günün sevilen halk türküleri ilgiyle izlendi. 2 binden fazla izleyicisi olan gece, çayda çıra oyunu sonunda yapılan mumdan kilim deseniyle sona erdi. Öğrenciler bu tür faaliyetlerin huzurlu bir öğrenimin sağlanmasında önemli olduğunu söyleyerek geceye büyük emekleri geçen öğretmenlere teşekkür ettiler.

EGE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ'nde iki öğrencinin güvenlik görevlilerince gerekçesiz olarak gözaltına alınması üzerine bir açıklama yaparak olayı kınayan İzmir Devrimci Gençlik Birliği, gençliğin demokratik haklarını korumaya, anti-demokratik baskılara karşı çıkmaya hazır olduğunu belirtti. Açıklamada şu görüşlere yer verildi: "Anarşi gençliğe sopa sallayarak önlenemez. Sosyal Bilimler Fakültesindeki gibi keyfi uygulamalar okulda huzuru sağlayamaz. Görevlileri soğukkanlı olmaya çağırıyoruz. DGB olarak Sosyal Bilimler Fakültesindeki arkadaşların talebini destekliyoruz, gözaltında olanların serbest bırakılmasını istiyoruz."

YORUM

Boykot ve anarşi

Geçtiğimiz hafta Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesinin kantininde duvara asılan bir şiiri okuduğu için, iki öğrenci görevli jandarma yüzbaşısı tarafından karakola götürülüp gözaltına alındı. Bunun üzerine öğrenciler o gün derslere girmediler.

Okulun bahçesinde toplanıp davul zurna ile omuz omuza halay çekerek boykot yaptılar. Davul sesini ve kalabalığı uzaktan görenler bile orada gençliği hedef alan bir hareketin protesto edildiğini kolayca anlayabiliyordu. Çok sayıda yurttaş bu haklı gösteriyi izledi ve onları destekledi. Sonunda gözaltına alınanlar serbest bırakıldı.

Aynı günlerde Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinde bir başka boykot yapıldı. Okuldan polisin çıkması için kendi aralarında boykot kararı alan İGD, Halkın Kurtuluşu ve Dev-Yol gibi bazı gruplar sonunda polisi okuldan çıkarmayı başardılar. Ama nasıl? Dersaneleri dolaşıp boykot nedeniyle ders yapılmayacağını duyaran bu gruplar kısa sürede okulun boşalmasına yol açtılar. Başına bir iş gelmesin diye okulu terk eden öğrencilerin büyük çoğunluğu soluğu ya sinemada ya da Bornova Parkında aldı. Bu arada okula cemseler girerken polis de okulu terk edip öğrencilerin peşinde Bornova Parkına gitti ve orada karargah kurdu. Okulun kantini ve okuma salonu Sıkıyönetim tarafından kapatıldı. Öğrenci temsilcileri gözaltına alındı. Çok sayıda öğrenci devamsızlıktan devre kaybına uğradı.

İşte iki boykot ve iki farklı sonuç. Birinde gençlik birleşiyor ve mücadele ediyor. Diğerinde dayak korkusundan boykota katılıyor. Okulu terk edip parklara ve sinemalara gidiyor.

Birinde öğrenciler güç topluyor ve başarı kazanıyor. Diğerinde daha çok mevzi kaybediyor. Birinde okulda öğrenciler var, diğerinde okul terk ediliyor.

Boykot gençliğin elinde önemli bir mücadele silahı ama bu iki örnekte de görüldüğü gibi yerinde kullanılırsa faydalı, yerinde kullanılmazsa gençliği dağıtan ve yenilgiye götüren bir silah.

Bu yüzden her boykot eylemini anarşi olarak değerlendirmek ne kadar yanlışsa her şart altında boykot yapmayı devrimci eylem saymak da en az o kadar yanlıştır.

Ulaşılabilir, haklı ve sınırı belli olan bir amaç, bu amaç için birleşip mücadele etmeye hazır bir kitle, mücadelenin başarıyla sürdürülebileceği bir zaman sınırı olmaksızın boykot ancak bir dayatma ve zorbalıkla yapılabilir. Böyle bir eylemin başarı şansı olmadığı gibi zararı da büyük olmaktadır.

Şiir okuyanı, hak isteyeni, anarşist diye deliğe tıkan kafa nasıl MHP gibi anarşiye zemin hazırlıyorsa, boykotu her derde deva sanan, aklına estikçe boykot kararı alıp gençliği zorla maceraya sürükleyenler de, silaha tapan anarşistler gibi sonunda gericilere hizmet etmektedir.

Nazilli Eğitim Enstitüsü öğrencileri, sınav için başka illere sürüldüler

NAZİLLİ (ÖZEL)

Aydın Nazilli Eğitim Enstitüsü öğrencileri Milli Eğitim Bakanlığının aldığı ani bir kararla bitirme sınavlarının hemen öncesinde çeşitli illerdeki okullara sürüldüler.

Karara göre okulun Matamatik ve Fen bölümü öğrencileri Isparta Eğitim Enstitüsünde, Resim bölümü öğrencileri, Bursa Eğitim Enstitüsünde Müzik bölümü öğrencileri ise Ankara Gazi Eğitim Enstitüsünde 17 Temmuzda başlayacak olan sınavlara katılacaklar. Bakanlığın kararının okulda ders yılının son gününde öğrencilere duyurulması veliler ve öğrenciler içinde tepkiyle karşılandı.

Öğrenciler ve öğrenci velileri, maddi zorlukların yanısıra sözkonusu okullarda öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğinin olmayışına, ayrıca öğretim yılı program ve yöntemleri'in gidecekleri okulların yöntemlerine uymamasına dikkat çekerek kararın değişmesi için çaba harcayacaklarını belirtiyorlar. Öğrenciler sınavların Nazilli'de ve kendi öğretmenleri tarafından yapılmasını istiyorlar.

Nazilli Eğitim Enstitüsü ders yılı süresince birkaç kez çeşitli gerekçelerle kapatılmak istenmiş, öğretmensiz bırakılmış, ancak öğrenci ve velilerin çabalarıyla öğrenim tamamlanabilmişti.

Levent Taşçıoğlu'nu da kaçırarak öldürdüler

Çapa Tıpta Fakülte yönetiminin basiretsiz tutumu, komandolara cesaret veriyor

İSTANBUL

AP hükümetinin işbaşına gelmesiyle Çapa Tıp Fakültesindeki saldırıların artan faşist komandolar, hiç bir önlem alınmadığı için son olarak da Levent Taşçıoğlu adlı bir öğrenciyi kaçırarak öldürdüler.

Hükümet değişikliğiyle beraber Çapa Tıp'a yüklenmeye başlayan komandolar özellikle okuldaki elebaşları İsmail Hakkı Uysal ve Nihat Uluslu'nun cezalandırılmaya sebep başkalarından cesaret aldılar. "Nasıl olsa yaptığımız yanımıza kâr kalır" anlayışının geliştiği komandolar, duraklarda bekleyerek öğrencilere saldırıyor, okulda kavga çıkarmaya başladılar. Okula silah getiren komandolar silahla birlikte yakalandıkları halde daha sonra serbest bırakıldılar.

Okul yönetiminin basiretsiz tutumundan da cesaret alan komandolar ilk cinayetlerini Bayrant'ta İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi 1. sınıf öğrencisi Hayri Özbay ve arkadaşı Mahmut Zebzeci'yi öldürerek işlediler. Bu olayın büyük tepki uyandırması ve yüzlerce öğrencinin katıldığı bir anma töreni yapılmasına karşın sonra da faşistlerin saldırıları durmadı.

Güvenlik kuvvetlerine ve Dekanlığa başvuran öğrenciler, saldırıları anlatarak Kan Merkezi ve Şehremini duraklarında önlem alınmasını istediler. Bu duraklarda hiç bir önlem alınmadığı gibi, komandoların saldırı ilesi durumunda olan Kayseri Yurduna da dokunulmadı.

Bu noktada durmak ve hatalarını değerlendirmek gerekiyor:

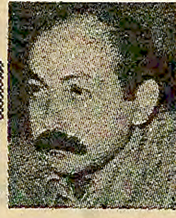
Bazı öğrencilerin Millet Caddesi tarafından çıkması can güvenliği olmadığı gerekçesiyle gözaltına alınmasına rağmen, Dekanlığın bu konuda hiç bir girişimi olmadı. Okuldaki komandolarda bir tabancanın bulunması ve bunun öğrencilerin can güvenliğinin olmadığını apaçık göstermesi üzerine de Fakülte Yönetim Kurulu sessiz kalmayı tercih etti.

İşte bu uygulamalardan sonra faşist saldırganlar okuldan bir öğrenciyi daha katlettiler. Bu cesareti bulmaları işte ilgililerin basiretsiz tutumlarının bir sonucudur.

En son olarak fakültenin son cinayet üzerine koyu bir sessizliğe gömülmesini ve okulu kapatmasını eleştiriyoruz. Bari sınıf öğrencilerin yasına gelin, binlerce öğrenciyi toplayın ve bir protesto gösterisi yapın, saygı duruşu yapın. Arkadaşları öldürülünce protesto etmek, anma töreni yapmak elbette ki öğrencilerin hakkıdır. Fakülte Yönetim Kurulu bunu yaptırmadığı gibi okulu da kapattı. Okul kapatmak cinayeti engelliyor mu? Öldürüleni geri getiriyor mu? Hayır! Sadece öğrencilerin protesto etmelerini engelliyor. Yeni cinayetleri engellemenin yolu öğrenci kitlelerinin birleşmesi ve bir araya gelmesinden geçer. Okulu kapatan, toplanan, yas tutmayı sağlayan, sonra ile "katili" yalnız bırakmayla olur.

Binlerce öğrenci Faşist cinayetleri protesto edebilmeli, birleşip forum yapabilmelidir!

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Diyasöyleşilog

Demirel, herkesin anladığı anlamda diyalog kurmak, anlaşma zemini aramak için değil, Anayasa değişikliğine destek aramak için dolaşmaya çıkmıştı.

Anayasa'nın 95'inci maddesine iki fıkra eklemek suretiyle Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini öneriyormuş, bunun için destek arıyordu.

62 gündür Cumhurbaşkanı seçilememesi, bu Anayasa ile Cumhurbaşkan seçilemeyeceğini gösteriyormuş.

Yani yine bütün kabahat Anayasa'da idi.

Peki ama, 1973'te aynı Anayasa yürürlükte değil miydi? O zaman da Cumhurbaşkanı üçte iki çoğunlukla seçilmiyor muydu? O zaman da Mecliste hiçbir parti üçte iki çoğunluğa sahip olmadığı halde, Cumhurbaşkanı üçte ikiden de fazla bir oyla seçilmemiş miydi?

Dün dündür, bugün bugün!

Yani, o günün şartlarında Demirel henüz Cumhurbaşkanı olmak hatta ülkeyi tek başına yönetmek gibi bir hayal kuramıyordu.

* * *

Kimimize göre diyalog, kimimize göre söyleşi, adı ne olursa olsun, herkes iki büyük partinin liderinin artık anlaşıp Cumhurbaşkanı seçimini bir sonuca ulaştırmalarını beklerken, Demirel aldı Anayasa değişikliği teklifini, önce Ecevit'e, sonra Erbakan'a sonunda da Türkeş'e gitti. Böylece ortaya "dördolog" çıkıverdi. Eh, içine MHP'nin girdiği işten hayır beklenir mi? Diyalog da, oldu size sağırlar diyalogu.

Ecevit ile bir saat 15 dakika acaba böyle mi konuştular:

— Hoşgeldiniz.

— Hoşbulduk.

— Gerçi siz beni Belgrad'da resepsiyona çağırmadınız ama ben yine darılmadım. Bir şey içer misiniz?

— Sormayın vallahi, o yemek boğazımdan geçmedi, zehir oldu. Efendim, sizden Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi önerimize destek rica edecektim.

— Buna ne gerek var?

— Bizim partide kendimden başka kimseyi gözüm tutmuyor. Sizin partiden bir adaya da kabul edersiniz ki oy verdirtemem. O zaman millete gitmekten başka çare kalmıyor. Sizin başka teklifiniz var mı?

— İki partiden de adaylar çıksın, elene elene son kalan üstünde uzlaşalım.

— Olmaz. Yoksa halka gitmekten mi kaçıyorsunuz?

— Kaçmak değil, Anayasal kuralların erdemine inandığımdan.

— Anladım, anladım. Yüksel tahsil şartı olduğundan siz aday olamıyorsunuz. Ona da bir kolaylık bulsak. Anayasanın o maddesini de değiştiriversek. Veya sizi Yay-Kur'a yazdıralım, hızlandırılmış eğitimle iki ayda bir diploma...

— Ne münasebet!

— O zaman daha mantıklı bir teklifiniz varsa onu bekliyorum.

— Uzlaşarak seçtiğimiz Korütürk mantıklı değil miydi?

— Mantıklı bir teklifiniz varsa bekliyorum. Şimdilik hoşçakalın.

Demirel, daha sonra gittiği Erbakan'dan bu kez kerhen bile destek alamadı. Geçen ziyaretinde kadayıf vardı, ama bu kez şekere gelen zamdan olsa gerek, kadayıf da yoktu. Ama öneri vardı. Erbakan, "Kulağınızı niye tersten gösteriyorsunuz? Parlamentoda en çok alan kişiyi Cumhurbaşkanı yapalım" diyordu. Demirel bu öneriyi "muhataralı" bulmuştu. Bu yolla ne idüğü belirsiz biri seçilebilirdi.

Türkeş mi? Onunla anlaşmayacakları ne var? Cinayetlerine ve militanlarının devlet dairelerini parsellemelerine ses çıkarılmadıktan sonra, Türkeş'in itiraz edeceği bir şey yoktu.

* * *

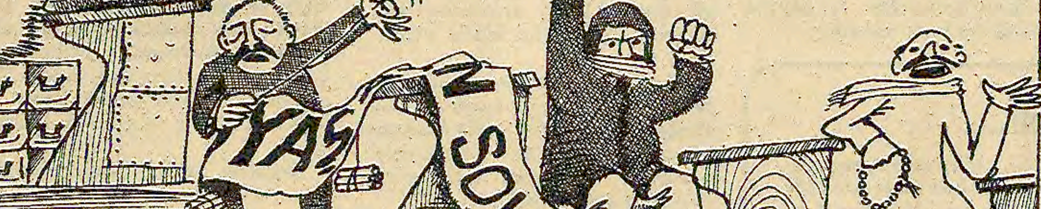
Böylece Demirel, çok sıkıldığı diyalog işini de bir "diyasöyleşilog" şeklinde atlattı.

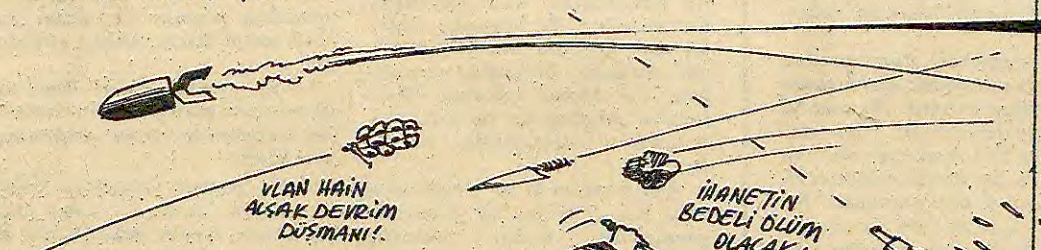
Artık, "gördünüz mü?" diyebilir, "Birinden mantıksız öneriler geliyor, ötekinden muhataralı. Anayasa değişikliğini de kabul etmezlerse erken seçimden başka çare kalmıyor

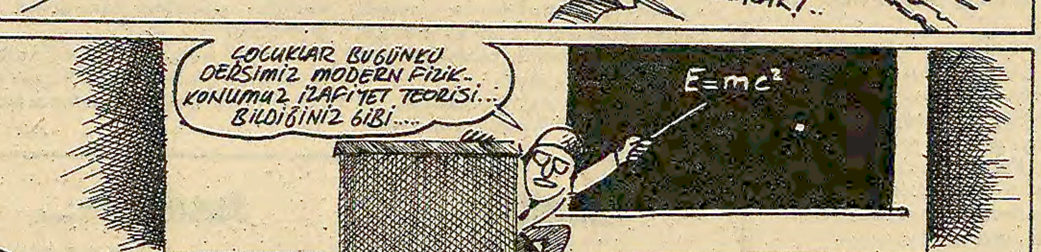
HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

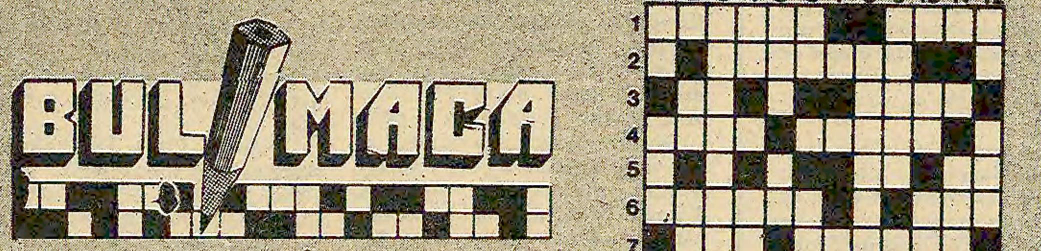
ERHAN YALVAÇ

DEVAMI YARIN

BULMACA

SOLDAN SAĞA—1)Bir çeşit et yemeği - Tibet rahiplerine verilen ad 2)Amerika'da bir eyalet 3)TERSİ neodyumun simgesi - Fiyat 4)Bir şeye karşı yaygın duruma gelen geçici düşkünlük - Organizmaların dolaşımdan sonraki en önemli merkezi 5)Arseniğin simgesi 6)Hitler'in en ünlü generallerinden - Dolaylı anlatım 7)TERSİ alışkanlık haline gelen ve gayri ihtiyari yapılan mimik - Mutlaka 8)Ufalanmış toprak parçası - Bir renk - İçine çarşı pazardan alınan öteberinin konduğu delikli torba.

YUKARIDAN AŞAĞIYA—1)Bir bağlaç - Bir renk 2)Bir nota Bir emir 3)Hareketlerle yapılan sözsüz bir tiyatro çeşidi 4)Kırmızı - TERSİ Türk malının simgesi 5)Değeri olan ve bir işe yarayan şey - Bir nota 6) Eski dilde su - Neron'un Roma'yı yakarken çaldığı çalgı aleti 7) TERSİ vilayet 8) 19. yüzyılda yaşayan Avusturyalı din adamı ve botanikçi 9)Halılarıyla ünlü bir ilçemiz - Bağışlama 10)Asker - Bir sayı 11) Etken 12) Bir nida -Baston.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA—1)Tensikat-Ar, 2)Eliaçık - araN 3) Ra - Akide 4)Öl - ıtaksaK 5)resnaK -Re 6)imambayıldı 7)Dalyan - Av 8)toR-Varmak.

YUKARDAN AŞAĞIYA—1)Terörist 2)Elalem 3)nİ - Sadr 4)Salınma 5)İç - Tabla 6) kıcakaY 7)Ak- yaV 8) Aslına 9)Aka, 10)ariK - Dam 11) raD - Rıva 12)nelE

Ulusal Birlik Partisi Genel Başkanı Mustafa Çağatay

Demokratik Halk Partisi lideri Nejat Konuk

Halkçı Parti Genel Başkanı Alper Orhon

Kıbrıs Türk kesimi, seçim ortamında

■ Kısmi seçimleri Denktaş'ın Ulusal Birlik Partisinin kazanması bekleniyor

■ Irkçı Türk Birlik Partisi, Türkiye'den Kıbrıs'a giden MHP yanlılarına dayanıyor

LEFKOŞE(ÖZEL)

Kıbrıs'ta 1 Haziranda yapılacak olan yerel seçimlerde 10 belediye başkanı, 16 inkişaf encümenliği, 222 muhtar seçilecek.

Yerel seçimlere altı siyasi partinin yanı sıra bağımsız adaylar da katılıyor.

Yerel olmasına rağmen bütün partiler seçimlere genel seçimler kadar önem veriyorlar. Hemen hemen her gün Kıbrıs'ın değişik yerlerinde mitinglere, açıkhava toplantılarına rastlamak mümkün. Bu arada yerel gazetelerde sık sık partilerden istifalar, partilere katılmalar ilan ediliyor. Arka arkaya aynı kişilerin değişik partilere girip çıkmaları, mitinglere katılanlara pasta, baklava dağıtmaları, köylerde parayla, krediyle "adam satın almaları" burada rastlanan 'ilginç' olaylardan.

Seçimlere şu partiler katılıyor: Ulusal Birlik Partisi (UBP), Toplumcu Kurtuluş Partisi (TKP) Demokratik Halk Partisi (DHP), Halkçı Parti (HP), Cumhuriyetçi Türk Partisi (CTP), Islah ve Refah Partisi (IRP) ve Türk Birlik Partisi (TBP).

Yerel seçimlerin sonuçları ne olabilir? Seçimlere katılacak partileri inceleyerek bir değerlendirme yapılabilir.

ULUSAL BIRLIK PARTISI (UBP)

İktidarda olan partidir. Genel Başkanlığını Mustafa Çağatay yapmasına rağmen, Rauf Denktaş'ın yönetimindedir. Bu parti elindeki bütün olanakları kullanarak seçimlerden güçlü çıkmaya çalışmaktadır. UBP'nin bu dönemde taraftarlarına para, büyük baş hayvan, kredi sağladığı, bir çok insana yeni mevkiler verdiği görülüyor.

UBP daha çok vurguncular, şovenistlere, yüksek bürokratlara ve Türkiye'den getirilip adaya yerleştirilen TC uyruklulara dayanmaktadır..

UBP'nin geçen seçimlere göre güç kaybettiği herkesin kabul ettiği bir gerçek. Özellikle kendisinden ayrılıp Demokratik Halk Partisini kuranlar UBP'den oy koparabilecek.

UBP bugün, geçmişe göre zayıflamış olmasına karşın yine de en güçlü partilerdendir. Özellikle TC uyrukluların yaşadığı yerlerde hemen hemen rakipsizdir.

TOPLUMCU KURTULUŞ PARTISI (TKP)

Genel Başkanlığını Alpay Durduran'ın yaptığı bu parti Kıbrıslıların tipik bir partisidir. Küçük burvujazinin büyük bir çoğunluğunu, Kıbrıs'ın ilerici güçlerini içinde barındırıyor. Lefkoşe, Girne ve Kıbrıslıların yoğun olduğu yerlerde en güçlü parti durumunda.

Ana muhalefet partisi TKP, yerel seçimleri 1981 genel seçimlerinin bir hazırlığı olarak görmektedir. Yüzde 25'e yakın oy potansiyeline sahip TC uyruklularının UBP'ye oy verme durumunda olması, TKP için olumsuz bir durum yaratıyor.

DEMOKRATIK HALK PARTISI (DHP)

DHP şu anda üçüncü büyük parti durumundadır. UBP'den ayrılan eski bakanlardan Nejat Konuk, Osman Örek'in kurduğu DHP, daha çok ticaret burjuvazisine dayanmaktadır. DHP'nin UBP'den oy koparması bekleniyor. Ancak UBP ve TKP ile yarışabilecek durumda değil.

CUMHURIYETÇI TÜRK PARTISI (CTP)

Kuzey Kıbrıs'ta Moskova yanlısı güçlerin partisidir. Türkiye'de eğitim görmüş Sovyet yanlılarına dayanmaktadır. Seçimlerde büyük bir varlık göstermesi beklenmiyor. Seçimlerden önce demokratlarla güçbirliği kurmaya çalışmış ancak Kıbrıs'taki ilerici güçlerin uyanık olması dolayısıyla emeline ulaşamamıştı.

CTP, bu seçimlerde özellikle TKP'nin güç toplaması için elinden geleni yapmaktadır. Bu arada UBP'nin son günlerde CTP'den olumlu söz etmesi oldukça ilginçtir.

HALKÇI PARTI (HP)

Genel Başkanı Alper Orhon'dur.

Bu parti bugün gücünü büyük oranda kaybetmiş ve bir tabela partisi durumuna düşmüştür.

1 Hazirandaki yerel seçimlerde en az oy toplayacak partilerden biridir.

TÜRK BIRLIK PARTISI (TBP)

Türkiye'den Kıbrıs'a gelip yerleşenlerin kurduğu partidir. Irkçıdır. İçinde MHP yanlısı unsurları barındırmaktadır.

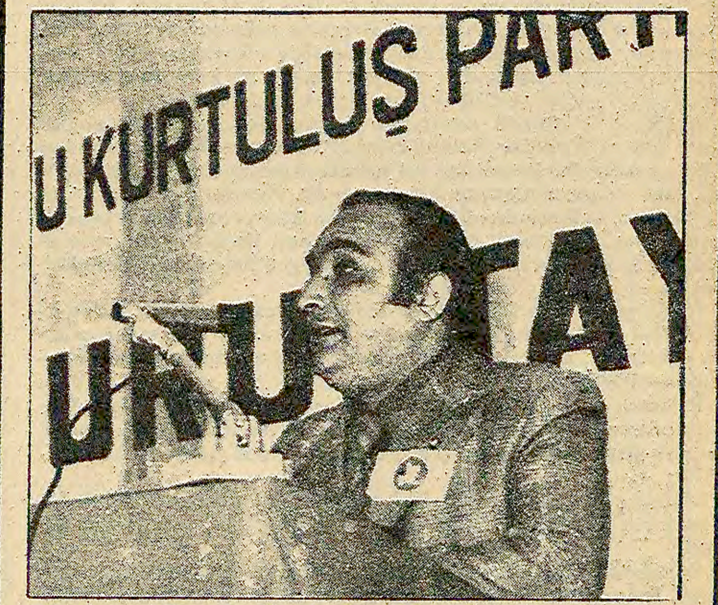
TBP, TC uyruklular arasında güç toplamaktadır. Ancak adamlarından bir kısmını UBP içine sokarak, etkinliğini bu parti içinde kurmak istemektedir.

TBP bu seçimlerde çok az yerde adaylarını ileri sürdü. Seçimlerden sonra UBP içindeki varlığını çekerek Genel Kongreye gidip 1981 seçimlerine güçlü bir şekilde katılmayı tasarlamaktadır.

ISLAH VE REFAH PARTISI (IRP)

Dinci bir partidir. MSP'ye benzetilebilir.

Bu parti de genellikle Türkiyelilere dayanmaktadır. IRP'nin seçimlerde bir varlık göstereceği beklenmiyor.

Toplumcu Kurtuluş Partisi Genel Başkanı Alpay Durduran partisinin kurultayında konuşurken. Durduran, Denktaş'ın denetimindeki Ulusal Birlik Partisinin, Türkiye'den gelen MHP'li ırkçılara kanat gerdiğini belirtiyor.

Arkadaşımız Erdoğan Özbalıkçı, Kıbrıs Toplumcu Kurtuluş Partisi Başkanıyla görüştü

Alpay Durduran: «İktidarın desteğindeki ırkçılar, Kıbrıslı-Türkiyeli ayırımını körüklüyor»

ERDOĞAN ÖZBALIKÇI(LEFKOŞE)

Yerel seçim çalışmalarını sürdürürken, Toplumcu Kurtuluş Partisi (TKP) Genel Başkanı Alpay Durduran'a seçimler ilişkin sorular sorduk.

E.ÖZBALIKÇI: Sayın Durduran, yerel seçimlerin partinizce önemi nedir?

A.DURDURAN: Partimiz emekçi halktan yana olan yönetim anlayışının yurttaşlara tanıtılması için yerel yönetimlerde iktidara yetkisi elde etmek istemektedir. Bu yönetim deneyimi kazanmak partimiz bakımından önemlidir. Ancak yerel yönetimlerin yasal yetkileri bugünkü gibi kaldıkça, daha fazlasını beklememek gerekir.

Yerel seçimler, iktidarın politikasının halk tarafından ne derece benimsendiğini ortaya koyacak bir kamuoyu yoklamasına çevirmek için elimizden geleni yapmak arzusundayız. Halkı Ulusal Birlik Partisine (UBP) oy vermemeye ve bu partinin politikasını onaylamadığını göstermeye çalışacağız. Doğal olarak küçük yerlerde adayların büyük önemi olacaktır. Ancak bu etkiyi azaltmayı amaçlıyoruz.

E.ÖZBALIKÇI: Yerel seçimler arifesinde Kıbrıs Türk tarafındaki durumu, siyasi partilerin faaliyetlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

A.DURDURAN: Ekonomik bir gerileme ile karşı karşıyayız. Üretim potansiyeli azalmaktadır. Bir çok tesis, yerine yenisi konmadan yok olmaktadır. Ekonomik sorunlar sosyal bunalımlara dönüşmektedir.

Böyle bir ortamda muhalefet partileri, UBP'ye karşı olan duyguları, politik teşhir olanağını kullanma şansından vazgeçerek istismar etmek istediler. Güç birliği çağrıları yapıldı. Ancak programlarını hiç dikkate almadan halk dalkavukluğu ile oy toplamaya özen gösterilmesine neden oldular. Toplumcu Kurtuluş Partisi temelde görüş ayrılığı olan diğer partilerle güç birliğine yanaşmamış ve programını halka sunmaya gereken önemi vermek istemiştir. Özellikle Cumhuriyetçi Türk Partisi bu kararımıza tepki göstererek her ne pahasına olursa olsun seçimi bizim adaylarımıza kaybettirmek hırsıyla sağa ve geriye kaymaktan çekinmemiştir.

Seçimlerde siyasi partilerin faaliyetlerinin diğer bir önemli yanı ise iktidar partisinin devlet ve halk malını peşkeş çekmesi Türk Birlik Partisi ve Islah ve Refah Partisinin seçimlere katılması oldu. TBP, Kıbrıslı-Türkiyeli ayırımını körükleyip kullanmaya çalışırken, IRP de din istismarı yapmaktadır.

sorular ? cevaplar

Faşistler halka azgınca saldırıyorlar. Vuruyorlar, öldürüyorlar. Biz onlara cevap vermeyelim mi? Saldırıları gül atarak mı karşılayalım?

Elbette hiç bir insan saldırgana karşı kendini, gül atarak savunamaz. Böyle bir öneride bulunmak da mantıksızlık olur. Devrimciler ve halk kendini savunacak meşru müdafa halinde bulunacaktır.

Ancak bugün devrimcilik adına yapılan büyük bir hata vardır. Bu da faşistlere karşı misilleme yapmak ve onlarla düelloya girişmektir. Bu tutum devrimcileri halktan koparır, bir küçük çete haline dönüştürür ve halkın gözünde faşistlerle, devrimciler arasında bir fark kalmaz. Şöyle kendi dar çevrenizden açılıp halkın içine çıkınız. Halkın olan bit ni nasıl değerlendirdiğini dinleyiniz. Halk "İkisi de bir birini vuruyor. İkisinin de birbirinden farkı yok" demektedir.

Devrimcilik adına bu duruma düşmek gerçekten üzüntü vericidir. Devrimcilik faşizmin zıddıdır. Bu nedenle devrimciler eylemlerinde de faşistlerin yöntemlerini uygulamazlar. Tam zıddını uygularlar. Faşistler halktan kopuk bir çetedir. Devrimciler ise halkla sımsıkı bağlara sahiptir ve halkın istekleri doğrultusunda hareket ederler.

Faşistler bir cinayet örgütüdür. Devrimciler ise cinayet işlemezler, kimseye pusu kurmazlar. Çünkü buna ihtiyaçları yoktur. Gerçekler onlardan yanadır. Halkın menfaatlerini savunuyor olmaları onlara büyük güç verir. Faşistler ise haksızlığın verdiği çaresizlikle cinayetlere, suikastlere baş vururlar.

Bazı arkadaşlar burada şunu söyleyeceklerdir: "Biz halkın talepleri doğrultusunda hareket ediyoruz. Halk bunlardan öç almamızı istiyor."

Gerçekten de halk faşistlerin saldırısına uğrayan, evlatlarını kaybeden halktan bazı insanlar intikamcı duygulara kapılıp böyle taleplerde bulunabilirler. Ama bu talep halkın içinde her zaman azınlıkta kalacaktır.

Yapılacak hiç bir misilleme hangi gerekçeye dayanırsa dayansın halkın büyük çoğunluğunun onayını alamayacaktır. Çoğunluk daima cinayetleri kınayan bir tutum içinde olacaktır. Halktan bazı insanlar "Oh olmuş" deseler bile. İşte çoğunluk açısından hareket etmek derken bunu kastediyoruz.

Faşizm küçük bir azınlığın geniş kitle üzerindeki zorba diktatörlüğüdür. Onun için faşistlerin kitleyi kazanmak diye bir meseleleri yoktur. Oysa devrimcilik için en önemli mesele budur.

Bu nedenle devrimciler yaptıkları her eylemin halk üzerinde bıraktığı etkiye, halktan bazı insanları karşıya itip itmediğine azami dikkati göstermek zorundadırlar.

Bir misilleme eyleminin nelere yol açtığını bir düşünün. Faşist olduğu gerekçesiyle saldırılan bir insanı ilerde kazanma ihtimalinin nasıl kendi ellerimizle kapatıldığını bir yana bırakalım. O insanın annesinin, babasının, kardeşlerinin, akrabalarının, arkadaşlarının, hemşerilerinin devrimciler hakkında neler düşünebileceğini hiç hesapladınız mı? Böyle bir eylemin yüzlerce insanı nasıl karşı saflara ittiğini, duygusal nedenlerle, akrabalık bağları dolayısıyla MHP'nin cinayet örgütlerine nasıl yaklaştıklarını hiç düşündünüz mü?

Nitekim bu tür terör eylemleri, MHP'nin cinayet örgütlerine bol sayıda militan kazandırmaktadır. İntikam duygularıyla dolup taşan bir çok insan MHP'nin saflarına itilmekte ve onların ellerine silah tutuşturulmaktadır. En azından halkın içinde sola düşman bir kitle oluşmaktadır.

Emin olunuz bu tür eylemlere en çok sevinen Türkeş ve onun eli kanlı çetesidir. Çünkü onlar bu eylemler sayesinde yeni cinayetler için gerekçeler elde etmektedirler.

Peki ne yapmak gerekir? Önce şunu belirtelim. Devrimciler kendilerini ve halkı savunurlar. Ama asla suikast yapmazlar, cinayet işlemezler. Bireysel terör yolunu tutmazlar. Bireysel terör ve intikam yolu çıkmazdır, maceradır, faşizmi güçlendirir.

Yapılması gereken şudur: Geniş kitlelerle birleşen, haklı zeminde ilerleyen bir eylem çizgisi izlemek. Faşist saldırıları geniş halk kitlelerine teşhir etmek. Faşist yuvaların cani yüzünü halk kitlelerine göstermek ve halkı anti-faşist saflara kazanmak. Halkı bilinçlendirmek.

Saldırılara geniş halk kitlelerinin eylemi ile karşı koymak. Halkın saflarını sağlamlaştırmak kitleler içinde propaganda yürütmek ve faşizmi azami ölçüde tecrit etmek. Daima geniş kitlelerin hak vereceği bir eylem çizgisi izlemek.

Devrimcileri halktan koparan ve aynı faşistler gibi küçük bir çete haline getiren, meşru ve haklı zeminden koparan her eylem yanlıştır.

Kolay değil

(Baştarafı 1. sayfada)

zanlan özgürlükler Anadolu halkının kanı ile yazılmıştır. Milli Kurtuluş Savaşı ile kazanılan bağımsızlık ve özgürlük yine halkın fedakarca mücadelelerinin ürünüdür. Cumhuriyet döneminde de halkın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi durmamış, sürmüştür. 1940'ların milli şef iktidarına karşı halkın muhalefeti hatırlardadır. Bu muhalefet ve mücadelelerdir ki, tek parti diktatörlüğüne karşı özgürlük davasında yeni adımlar atılmasını sağlamıştır. 1961 Anayasası uzun yıllar süren bu mücadelelerin ürünüdür. Bu Anayasanın temelinde Türkiye halkının aziz şehitlerinin, kahraman demokratik devrim önderlerinin kanı vardır.

İşte bu nedenle 1961 Anayasasını ortadan kaldırmak o kadar kolay olmayacaktır.

Partizanlık... Partizanlık...

Tekel'e atanması...

(Baştarafı 3. sayfada)

Başmüfettiş Adnan Salık: Milliyetçidir. Geçen dönemde Teftiş Kurulu Başkanlığı yapmıştır. Milliyetçi olmasından dolayı bu hükümet tarafından mağdur edilerek, Teftiş Kurulu Başkanlığından Başmüfettişliğe tayin edilmiştir. Dürüst ve çalışkan bir kişi olup, Tekel'deki yolsuzlukların önlenmesi bakımından tekrar Teftiş Kurulu Başkanlığına verilmesinde büyük fayda vardır. Hali hazırda yönetim tarafından mağdur edilen bir kişi olduğundan, kendisinden iyi bir şekilde istifade etmek mümkündür.

Nakliyat Grubunda Araştırma Şubesi Şefi Kadir Köseoğlu: Koyu Adalet Partilidir. Adalet Partisi Trabzon teşkilatı tarafından yakın tanınan bu memurun, bu hükümet zamanında mağdur edildiği tüm Tekel camiasınca bilinmektedir. Kendisi lise mezunu olup hizmeti bakımından 3. derecede bir göreve tayin edilebilecek durumdadır. Teşkilattan Özlük İşleri Şubesi Müdürlüğüne tayin edilmesinde büyük yarar vardır. İşyerleri veya Başmüdürlüklere Makam oluru ile de tayin edilebilir.

Yedekparça Fabrikası Müdür Muavini Mustafa Demir: Milliyetçidir. Sağ görüş sahibi olduğundan bu hükümet tarafından mağdur edilmiştir. Eski fabrika Müdürlerindendir. Kendisine büyük işletmelerde görev verilebilir.

Balıkesir Başmüdürü Mehmet Mehan: Milliyetçidir. Genel Müdürün yolsuzluklarına karşı çıktığı için Bursa Başmüdürlüğünden alınarak Balıkesir'e verilmiştir. Mağduriyetinin giderilmesi faydalı olur.

Müfettiş Yakup Bozkurt: Milliyetçidir. Bu meziyetinden dolayı mağdur edilmiştir. Kendisine durumuna uygun bir görev verilebilir.

Yedekparça Fabrikası Muhasebecisi Hakkı Uysal: Adalet Partilidir. Bu yönetim zamanında mağdur edilerek merkezden Yedek parça fabrikasına sürülmüştür. Kendisine görev verilerek onore edilmesi gerekir.

Ziraat Mühendisi Yücel Alpaslan: MHP yanlısı olmakla beraber dürüst ve çalışkan bir memurdur. Bu yönetimde mağdur edilmiştir. Kendisine bir görev verilerek onore edilmesi gerekir.

Merkez Muhasebe Kısım Amiri Erol Küçükerol: Eskiden ortada bir kişi idi. Birbuçuk seneden bu yana Adalet Partisine hizmet etmiştir. Genel Müdürlük Daire Müdürlüğüne getirilmesinde fayda vardır.

Başmüdürlük Küçük Takibatta Yalçın Kodal: MHP yanlısı olmakla beraber dürüst ve çalışkan bir kişidir. Bu yönetimde mağdur edildiğinden kendisine bir görev verilerek onore edilmesi iyi olur.

İşyeren İşçi Grubunda Şube Müdürü Vahap Kaya: Adalet Partilidir. CHP hükümeti zamanında yapılan baskılar neticesinde istifa etmek mecburiyetinde kalmıştır. Çalışkan ve dürüsttür. Verilecek herhangi bir görevi layıkiyle yapacak bilgi ve tecrübeye sahiptir. Tekrar göreve alınmasında büyük faydalar olabilir.

YSE 6. Bölgeye...

(Baştarafı 3. sayfada)

karşı çıkınca gece şoförlüğüne alındım. İşime devam ettim. 13 Mayıs sabahı, bizzat Bölge Müdürü bana demir taşıyacaksın dedi. Görevimin demir taşımak olmadığını söyledim. Bunun üzerine "Eşek gibi taşıyacaksın, bir yarağası" dedi. Bir müdüre bu tür davranışın yakışmayacağını söyledim. 3 ay geçici görevle Maraş'a sürüldüm." dedi.

İşçiler, işyerinde çalışan AP yanlısı işçilerin de tedirgin olduğunu belirtiler, mevsimlik işçi olarak çalışan Türk-İş'e bağlı YSE-İş işyeri 500 kişinin çıkışının verildiğini, bunun yerine MİSK'e bağlı Köy-YSE-İş'i güçlendirmek için 150 kişinin işe alındığını da sözlerine eklediler.

Mühendis...

(Baştarafı 3. sayfada)

diğerini suçluyor. Hiç kimse de kalkıp meslekle konuları, mühendis ve mimarların sorunlarını, nasıl çözüleceğini, milli ekonomiye bağlı dayalı bir politikanın nasıl geliştirileceğini dile getirmiyor."

TMMOB'nin ilkelerinin başında anti-emperyalist olmak geldiği halde, hiç bir grup da kalkıp dünyadaki gelişmelerden ülkemizin [illegible] söz etmiyor. Bu konular, çalışma raporunda da yer almıyor. Sanki dünyada çok önemli gelişmeler olmamış, sanki Afganistan işgal edilmemiş, sanki Rusya sınırlarımıza yığınak yapmıyor? Ne oldu anti-emperyalist ilke rafa mı kaldırıldı?

Konuşmacılar Türkiye'deki ve dünyadaki meselelerle ilgilenmedikleri gibi, meslekle konulara da değinmediler. Ülkemizin sanayisi, enerji politikası, teknik gelişmeleri mühendisleri ilgilendirmiyormuş kimi ilgilendirir?

Kongrede herkes TMMOB'nin durumunun kötülüğünden şikayetçi oldu. En çok şikayetçi olanlar da örgütü bu duruma düşürenler, [illegible] sorumluluğu bulunanlar, yani Moskova yanlılarıydı. Onlar sanki hiç sorumlulukları yokmuş, [illegible] "birlik, birlik" diye bağırıyorlar. Hem Demokratik Solcular [illegible] pozlara bürünüp, hem de zamanında eleştiriler yönelttikleri Teoman Öztürk'e övgüler düzüyorlar.

Teoman Öztürk de yaptığı konuşmada, gidişatın kötü olduğundan ve artık 100 bin mimar ve mühendisi bıktırmak üzere olduğundan [illegible]

"Bu zihniyet devam ettikçe, "aman bölünmeyelim" diyerek mühendislerle birleşmek yerine 49 fraksiyonu birleştirme çabaları sürdükçe, [illegible] gerçek mühendislerin birliğini sağlamak için çaba göstermediğe bu durum daha çok [illegible]

Rusya ve Vietnam, Kamboçya'ya yardım toplantısına katılmadı

CENEVRE

BİRLEŞMİŞ Milletlerin gözetimi altında toplanan 58 ülkenin temsilcileri, Kamboçya'ya yapılacak insancıl yardımı görüşüyor.

Görüşmelere Vietnam, Sovyetler Birliği ve Doğu Almanya'nın katılmayacağı bildirildi.

Bilindiği gibi Vietnam Sovyetlerin desteğinde, 1979 başında Kamboçya'yı işgal etmiş, işgal sonucu açlık başgöstermişti. Açlık üzerine BM ve uluslararası kuruluşlar ülkeye insancıl yardım göndermiş, ancak bu yardım [illegible] Vietnam'a götürülmüştü.

MSP'nin hükümet hakkındaki kararı İdare Kuruluna kaldı

ANKARA (ÖZEL)

MSP'li İl Başkanlarının Ankara'da iki gün süren toplantısı sona erdi.

Necmettin Erbakan "Milletimizin bugün şiddetle çekmekte olduğu ızdıraplar, buhran ve bunalımlardan en kısa zamanda için Milli Selamet Partimizin [illegible]

Toplantıda ortaya çıkan fikirleri Genel İdare Kuruluna götürecek [illegible] Erbakan, "Bütün milletimizin beklediği [illegible] sunulacaktır" dedi.

«Kahrolsun...

(Baştarafı 1. sayfada)

yanmış zalimler vardı. Gazeteleri darbecilerin emrindeki polisler basıp gazetelerin haberlerini çıkaran kara sansürcüler, gazetecileri zindanlara dolduran zindancıbaşları vardı.

20 yıl önce bugün bütün Türkiye'de özgürlüklere kavuşmanın, büyük günlerinin sevinci yaşanıyordu.

20 yıl sonra bugün gözlerini tekrar Anayasaya ve özgürlüklere dikenler var. Tekrar Menderes'in talihsiz "kuvvetli iktidar"ına özenenler var. Meclisin iradesini "Başkanlık Sistemi" diyerek gasbetmek isteyenler var. Anayasanın getirdiği teminatları yok ederek, hesap vermeden istediğini yapma hevesi peşinde olanlar var. Yargının denetiminden sıkılanlar var.

20 yıl önce halkın güçlü sillesini yiyince boyun büküp "Hatırlamıyorum Reis Beyefendi" diyerek pişman olduklarını söyleyenleri unutamıyoruz mu?

Türkiye'yi 20 yıl öncesinin karanlıklarına geri döndürmek hevesi içinde olanlar hala bu ülkenin göklerinde dolaşan milyonların haykırışlarını unutmuşlardır:

"Kahrolsun Diktatörler
Bu dünya size kalır mı?"

Bu dünya diktatörlere kalmadı... Hiç bir zaman da kalmayacak.

20 yıl önce bu ülkenin semalarını dolduran haykırışlar hâlâ canlı, hâlâ gür;

"Yaşasın özgürlük"...

Bir çok...

(Baştarafı 1. sayfada)

fikir özgürlüğünü ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan kanunlar çıkardı.

Bütün basına eşit olarak dağıtılan resmi ilanları hükümet eliyle ve hükümetin [illegible] ölçüsünde "ulufe" olarak vermeye kalkıştı.

Yabancı sermayeyi teşvik kanunları hazırladı. Emperyalistlerin ihtiyaçlarını tanıyan petrol kanununu çıkardı.

Dış politikada emperyalistlerin yanında, milli kurtuluş savaşlarının karşısında yan tuttu. Cezayir, Tunus kurtuluş mücadelesinde ve Süveyş bunalımında Bandung konferansında emperyalistlerle birlikte hareket etti.

Demokrat Parti'ye oy vermedi diye, Kırşehir'i ilçe haline getirdi, Malatya ikiye bölündü.

Seçim kanununu değiştirerek, DP dışındaki partilerin gelişmesini engelledi. Muhalif Millet Partisini önce geçici, sonra da temelli kapattılar. Seçim kanunu ile hale geldi ki oyların yüzde 56,6'sını alan DP, milletvekilliklerinin yüzde 93'ünü gasbetti. Bu durum DP'nin tahakküm heveslerine maddi ortam yarattı.

141-142 gibi Mussolini İtalyasından alınan kanunları daha da ağırlaştırdılar.

Fiyatlar genel seviyesinin dört yıl içinde yüzde 21 yükselmesine neden olacak biçimde [illegible] enflasyon-devalüasyon çarkını başlattılar.

Memur temsilcilerini kaldırdılar, üniversitenin muhtariyetini yok ettiler.

DP döneminde 1163 gazeteci iktidarın hışmına uğradı.

Siyasi partilere savaş açtılar. Açık hava toplantılarını yasakladılar. Yöneticilerini tutukladılar. CHP'nin mallarını müsadere ettiler.

Provokasyon düzenleyerek 6-7 Eylül olaylarını yarattılar. Can ve mal güvenliğini ortadan kaldırdılar. Sıkıyönetim ilan ederek "6 Eylül olaylarını komünistlerden başkasının yaptığına dair yazı ve yorum yayınlamak yasaktır" diye bildiriler yayınladılar. Basına olayları yazmaması için yasak koydular.

Basına ispat hakkı tanınmasını isteyen 19 milletvekilini DP'den ihraç ettiler.

Yıllar geçtikçe şiddetlenen halk muhalefetini bastırabilmek için adalet kurumlarına el attılar. Yargıtaya saldırdılar. Yargıtay üyesi 23 hakimi tasfiye ettiler. Üniversiteye, öğretim üyelerine karşı kıyıma giriştiler. İşçi Birliklerini kapatma harekatı başlattılar.

Muhalefet partisinin yasal faaliyetlerini yasakladılar. Gezilerine engel oldular.

Çok partili hayata geçtikten sonraki dördüncü seçimde önemli oy kaybına uğrayınca artık halka baskı yapmaktan başka bir şey düşünmez oldular. Basın ve muhalefet partisini susturabilmek için tahkikat komisyonu kurdular. Bu komisyonu meclis içinde meclis, devlet üstünde devlet haline getirdiler. Bu komisyona hem yargılama hem de uygulama yetkilerini verdiler. [illegible]

Vatan Cephesi'ni kurdular. Radyoda bu cepheye katılmaları [illegible] halkı ikiye böldüler.

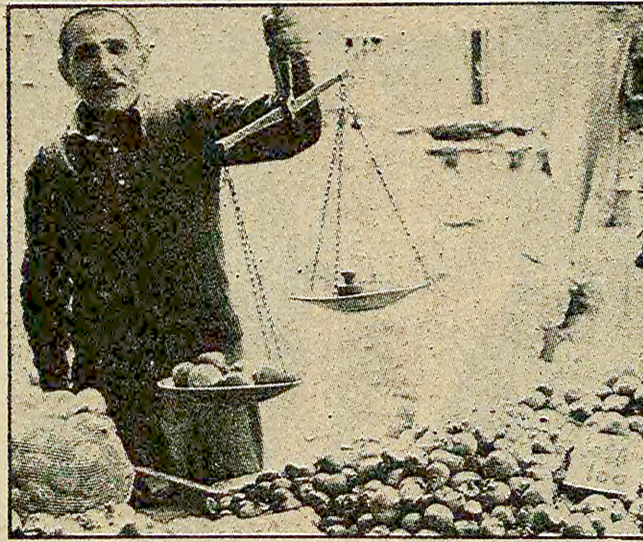
Üniversite gençliğinin üzerine [illegible] polisleri, kurşunlarla, coplarla saldırdılar.

CHP Genel Başkanı İnönü'yü [illegible] Kayseri'de [illegible]

Basına öyle baskılar uygulamaya başladılar ki, artık gazeteler beyaz boşluklar çıkmaz duruma geldi. [illegible]

Toplantıda ortaya çıkan fikirleri [illegible]

Halk kuru soğanı 100 liradan yerken...

Hükümet Kuveyt'e 9 liradan soğan ihraç ediyor

HABER MERKEZİ

KURU soğanı halka 100 liradan yediren AP hükümeti, kilosu 9 liradan Kuveyt'e kuru soğan ihraç ediyor. Kuru soğanın Kuveyt'e 9 liradan Mersin Limanından yapılan ihracının, 1980 yılının ilk üç ayında 102 bin 439 kiloyu bulduğu bildiriliyor.

Edinilen bilgilere göre 1979 yılı boyunca 70 bin ton olarak gerçekleşen kuru soğan ihracı, 1980'in ilk üç ayında 16 bin tona varmış bulunuyor. Bu arada ilgililer önemli miktarda kuru soğanın da kaçak olarak Arap ülkelerine satıldığını belirtiyorlar. Hatırlanacağı gibi bir süre önce bir açıklama yapan Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı da, soğanın bazı tüccarlar tarafından yurtdışına kaçırıldığına işaret etmişti.

Evren...

(Baştarafı 1. sayfada)

20 yıl önce bugün Atatürk ilke ve devrimlerinin yaşatılması sorumluluğunu yerine getirmiştir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin en yüksek komutanından rütbesiz erine kadar [illegible]

[illegible]

DGBF'NİN AÇIKLAMASI

DGBF ise yaptığı açıklamada anarşinin bir kaynağını himaye ederek 1961 Anayasasını değiştirmek isteyenlerin [illegible] istediklerini belirtti.

DGBF Genel Başkanı Ali Tablacı yayınladığı mesajında 1961 Anayasasının üniversite öğretim ve öğrenim hayatına getirdiği büyük katkılar üzerinde durduktan sonra Anayasayı değiştirmek isteyenleri [illegible]

MİLLİ BİRLİK GRUBU

Milli Birlik Grubu tarafından yayınlanan bildiride şöyle denilmektedir:

"Demokratik rejimimiz bugün bazı sarsıntılar içinde kıvranıyor. Bunun nedenini Anayasamızı Türk ulusuna layık görmeyen kar[illegible] bir zihniyetin siyasi alanda söz sahibi olmasında aramak lazımdır. Unutulmamalıdır ki tarihi boyunca bağımsız yaşamış hak ve hürriyetleri yaşamış olan Türk ulusu [illegible] anayasal düzeni korumak ve Cumhuriyeti yaşatmak için uyanık bekçiliğini sürdürecektir."

BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI SAV

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Atilla Sav ise bağımsız yargıya el uzatma heveslileri olduğunu belirterek, "Baskıcı bir rejime dönüş özlemi taşıyan Anayasa değişikliği önerileri kabul edilemez" dedi.

SDP'NİN AÇIKLAMASI

SDP Genel Başkanı Cenan Bıçakcı da 27 Mayıs Bayramı ile ilgili mesajında 61 Anayasasını savunarak, "Çeşitli fırsatlar yaratarak Anayasaya saldırılıyor. Sonu gelmez bir hırsla Anayasanın halktan yana hükümlerini budamak istiyorlar" dedi.

TBP Genel Başkanı Mustafa Timisi de bir mesaj yayınlayarak 27 Mayıs'ı kutladı.

64 KURULUŞUN AÇIKLAMASI

Öte yandan İzmir'de aralarında meslek odaları, çeşitli memur ve esnaf dernekleri ile DİSK ve Türk-İş'e bağlı sendikaların da bulunduğu 64 kuruluş bir basın toplantısı düzenleyerek, Anayasanın gerici saldırılar altında bulunduğunu belirttiler ve Anayasa değişikliğine karşı çıktılar.

"Genç kadını...

(Baştarafı 3. sayfada)

kaldık. 2 Mayıs günü sabah 11.30'da ikinci kez ifademiz alındı. Bu ifadeden sonra mahkemeye çıkarılmayı beklerken Sıkıyönetim Merkez Komutanlığından karakola telefon geldi. Bizim mahkemeye çıkarılıp çıkarılmadığımız soruldu. Kesinlikle mahkemeye çıkarılmamız emredildi. Bizi Sıkıyönetim istiyordu. Aynı şahıs bizi kurtarmaya çalışanın bulunup bulunmadığını sordu, 'yok' cevabını aldı.

'Askeri bir jeep bizi Sıkıyönetime götürdü. Patronum ve bizi yakalayan binbaşının odasına çıkarıldık. Daha sonra binbaşının emriyle Askeri Tutukevine konduk. Burada 80 kadar insan vardı. Çoğunluğu 25-35 yaşlarındaydı. Yaşlı başlı insanlar da getirilmişti. 60 yaşında bir vatandaşa suçunu sordum: 'Hiç oğlum', dedi, 'şu zamanda hiç kimse evladına bile eve git diyemiyor'. Oğlu solcuymuş, onu aramışlar, bulamayınca da babasını getirmişler. '11 günden beri burada yatıyorum, eğer doğruysa, 15 günüm dolunca mahkemeye çıkacakmışım.'

Yaşı 50 civarında bir yurttaş da kuyumcu soygunuyla ilgili olarak gözaltına alınmıştı. O da, 'Soruşturma Bürosu'nun elinden geçirilerek buraya getirilmişti. Yine 60 yaşında başka Antepli de 15 gün önce gördüğü işkenceyi anlatarak göğsünü çıkarıp sol gözündeki yarayı gösteriyordu: 'Oğlum bizim gençlik zamanımızda 2. Dünya Savaşından evvel bugün bunları Almanya'da Hitler, İtalya'da Mussolini, yapmıştı. İran'da Şah ve Savak da bunları yapıyordu. Bunları herkes biliyor. Gazeteler, TV de yayın yapıp kınıyorlar.''

GENÇ KADINI KOCASININ ÖNÜNDE ÇIRILÇIPLAK SOYDULAR

Salman Eybek askeri tutukevinde karşılaştığı Seyit Ali Durmaz adlı bir yurttaşın anlattıklarını da şöyle nakletti:

"Seyit Ali Durmaz da işkence görerek buraya gelmiş. Vilayetin bodrumunda gördüğü olayı söylediğinde aklım almadı. Tahminen 25-30 yaşlarında Ö.E. adında bir şahsa soruşturmada işkence yapıldı. Bu şahıs konuşmayınca polisler, 'Konuşmazsan karını getirip gözünün önünde üzerinden geçeceğiz' demişler. Bu psikolojik korkudan sonra adamın cinsel organından elektrik verilmiş. Yine aradıkları sonucu alamayınca karısı S.E'i getirip çırılçıplak soymuşlar. Daha sonra da çeşitli işkence ve hakaretlerde bulunmuşlar.''

Gaziantep'te işkenceler ve ''Soruşturma Bürosu'nun marifetleri artık gizlenemez hale gelmiştir. Gazetemiz işkence gören yurttaşların her zaman yanında olacak ve kanun tanımaz bu işkencecilerin cezalandırılması için sonuna kadar mücadele edecektir. Bütün vatandaşları işkenceciler hakkında mahkemelerde tanıklık yapmaya, cezalandırılmalarına katkıda bulunmaya çağırıyoruz.

Çin Başbakan Yardımcısı Geng Biao, Carter ile görüşecek

WASHINGTON/YENİ DELHİ

ÇİN Başbakan Yardımcısı Geng Biao'nun, ABD'de ziyaretini sürdürürken, Başbakan Carter ile görüşeceği açıklandı. Çin ile ABD arasında askeri konuları görüşecek olan Geng Biao, Amerikan askeri tesislerinde de incelemeler yapacak.

Öte yandan Çin Dışişleri Bakanı Huang Hua'nın bu yıl içinde Hindistan'ı ziyaret edeceği, bunun ardından Başbakan İndira Gandi'nin de Pekin'e gideceği bildirildi.

Sınır sorunları dolayısıyla iki ülke arasındaki ilişkilerin 1962'den beri bozulduğunu hatırlatan Gandi, dostluk ilişkilerinin yeniden kurulmasının yabancı güçlerin kıta üzerindeki etkinliğini kıracağını belirtti.

"Türkiye'de düşük nedeniyle her yıl 25 bin kadın ölüyor"

Tıp- Hukuk Kurultayının 2. gününde, kürtajın serbest bırakılması istendi

İSTANBUL(ÖZEL)

TÜRKİYE Barolar Birliği ve Türk Tabipler Birliğince ortaklaşa düzenlenen Tıp-Hukuk Kurultayı'nın ikinci gününde yapılan panelde konuşmacılar kürtajın serbest bırakılması ve devlet hastanelerinde parasız yapılması gerektiği üzerinde durdular.

Türkiye'de her yıl 500 bin kadının düşük yaptığının belirtildiği toplantıda düşük yüzünden 25 bin kadının öldüğü, 50 bin kadının ise sakat ya da kısır kaldığı açıklandı.

Dr. Erdal Atabek, Türkan Aytuna, Dr. Şanda Çalı, Doç. Dr. Yakut Sencer, Doç. Dr. Köksal Bayraktar'ın konuşmacı olarak katıldığı panelde, devletin bir nüfus politikasına sahip olmaması eleştirilerek, Türkiye ekonomisinin her gün artan nüfusu besleyemeyeceği ileri sürüldü.

Panelde bir konuşma yapan Faruk Erem ise "Irkın tümlüğüne karşı cürümler" uygulamasını eleştirerek bu kanunun 1930 İtalyan faşist Ceza Kanunundan aynen alındığını vurguladı.

Üniversiteli Kadınlar Derneği adına bir konuşma yapan Türkan Aytuna ise ülkemizde cinsel eğitimin hemen hiç olmadığını, bunun çok büyük sakıncalar doğurduğunu belirterek "Hükümetin dinsel eğitimi ilkokul sınıflarından başlatmasının ne kadar yanlış olduğunu, bunun yerine cinsel eğitimin mutlaka ilkokul sınıflarından başlatılması gerektiğini savundu. Kürtajın devlet hastanelerinde parasız ve doktor nezaretinde yapılması gerektiğine de dikkat çeken Aytuna, kürtajın dinsel açıdan sakıncalı olmadığına da ifade etti.

Komandolar düğünden çıkan kadın ve çocuklardan Semedan Arı adlı kadını başından yaraladılar Semedan Arı'nın kızı da saldırı sırasında komandoların taş ve sopalarından kurtulamadı.

(Fotoğraf: AYDINLIK)

Komandolar, düğünden çıkan kadınlarla çocuklara saldırdı

ISPARTA (ÖZEL)

ISPARTA'da komandolar Özel İdare Düğün Salonunda rahatsız ettikleri kadın ve çocuklara sokakta da saldırarak başından ağır şekilde yaraladılar.

Olayda başından yaralanan Semedan Arı adlı bir kadın gazetemize yaptığı açıklamada şunları anlattı:

"Düğüne bir grup geldi. Bizi rahatsız ettiler. Onun için düğünden erken saatte çıkmak zorunda kaldık. Dışarı çıktığımızda yüzleri gözleri kapalı 25-30 kişi Çarşı Polis Karakolunun önünde 'Allah Allah' diyerek taş ve sopalarla saldırdılar. Çoluk çocuk kaçmaya başladık. Pazar yerine geldik, oradaki inşaattan da bir sürü insan çıkıp 'sizi yaşatmayacağız' diye bağırdılar. Sakat olan küçük kızım da o arada kayboldu. Ne polis ne görevli ortalarda hiç kimse yoktu. Kadın halimle ne yapacağımı şaşırdım."

Öğrencilerden sonra şimdi de halka saldırmaya yöneldiklerini anlatan yaşlı bir yurttaş da, "Bu saldırıdan sonra çarşıya inemez olduk, çoluk çocuk tedirginiz" dedi.

Saldırının başını çekenin Eğitim Enstitüsü hademesi Hasan Kılıç'ı öldüren ÜGD'li komandolardan Aydın Türker'in çektiğini anlatan yurttaşlar, saldırganlardan lise öğrencisi İsmail Ergun, Akif Akoğlu, Yakup Tunç, İrfan Yörük, Mehmet Gedik ile Sanat Okulundan Halit Erdal'ı teşhis ettiklerini belirttiler.

Weizman: «İsrail'in 1967 sınırlarına dönmesi amacıyla istifa ettim»

TEL AVİV/KAHİRE

İSRAİL Savunma eski Bakanı Ezer Weizman, "İsrail yönetimini yeni yerleşim merkezi politikasını uygulamaktan vazgeçirmek ve 1967 sınırlarına döndürmek amacıyla istifa ettim" dedi.

Konuya yer veren Mısır gazetesi "El Ahbar", uzun vadede Begin hükümetinin istifa edeceğini söylerken, "El Cumhuriye" gazetesi, "Weizman batan gemiden kurtuldu" dedi.

Gözlemciler Weizman'ın istifasından sonra, İsrail kabinesinde sert politika yanlılarının ağırlık kazandığını ifade ediyorlar. Gözlemciler, 26 Mayısta sonuçlanması gereken özerklik görüşmelerinin hiç bir sonuç vermediğine de dikkat çekerek, Weizman'ın, hükümetin bu konudaki tutumunu eleştirdiğini hatırlatıyorlar.

Öte yandan Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat bir Amerikan gazetesine verdiği demeçte, özerklik görüşmelerinin yeniden başlatılabileceğini, ancak kısa vadede bir çözümün mümkün olamayacağını kaydetti.

FAHD'IN AÇIKLAMASI

Amerikan "Washington Post" gazetesine bir demeç veren Suudi Arabistan Veliahdı Prens Fahd'ın, İsrail 1967'de işgal ettiği topraklardan çıkmaya söz verirse, Suudi Arabistan'ın Ortadoğu görüşmelerine katılabileceğini belirttiği ileri sürüldü. Aynı konuda Fahd'ın Birleşmiş Milletlerin 242 sayılı kararını, Ortadoğu'da çözümün temeli olarak kabul edebileceklerini söylediği belirtiliyor.

Bugüne kadar Suudi Arabistan, Ortadoğu görüşmelerine katılmadan önce, İsrail'in işgal altındaki topraklardan çekilmek üzere kesin bir tarih vermesini istiyor ve Filistinlileri bir göçmen meselesi olarak ele aldığı için 242 sayılı kararı kabul etmiyordu.

Öte yandan İsrail Radyosu, Amerikan gazetesindeki demecin bir habercilik oyunu olduğunu ileri sürdü.

Bir Sovyet Ortodoks Kilisesi heyetinin Kudüs'ü ziyaret ettiği bildirildi. Heyet İsrail Kültür Bakanlığı yetkilileri tarafından ağırlanıyor.

Sovyet heyetinin İsrail Kültür Bakanlığı yetkililerini Rusya'ya davet ettiği gelen haberler arasında.

TMMOB...

(Baştarafı 3. sayfada)

suçlamaları halinde geçti. Her grup diğerine ''Sen şu toplantıya gelmedin. Yok sen 1 Mayıs eylemlerinde yoktun'' suçlamalarını getirdi.

Öztürk ise cevap konuşmasında ''Çalışma raporu yazdık, dağıttık, arkadaşlar okumadı. Kongrede okuduk dinlemediler. Bu genel kurulun olumlu yanı bu gidişin 100 bin mimar ve mühendisi bıktırmak üzere olduğunu arkadaşlara gösterebilir'' dedi.

Kongre sonucunda yapılan seçimlerde 18 kişilik yeni yönetim kurulu oluşturuldu. Yönetim Kurulu her grubun bulunduğu bir karmadan oluştu. Yönetim Kurulunda bir TİP, iki de TKP taraftarı yer aldı.

Yönetim Kurulu şöyle: Aybars Ungan, (Elektrik), Gürbüz Akçora (Fizik), Alpaslan Ertuğ (Gemi), Cevdet Karataş (Gemi İşletmeleri), Mehmet Ali Algancı (Harita ve Kadastro) Hulusi Gönenli (İç Mimar), Sedat Özkol (İnşaat), Ertuğrul Tonguç (Jeoloji), Hüsnü Solmaz (Kimya), Ömer Yerel (Maden), Sezai Guru (Makine), Nejla Yıkılmaz (Metalurji), İrfan Erdim (Meteoroloji), Yavuz Önen (Mimarlar), İyigün Pulat (Orman), Suavi Durusu (Petrol), Bülent Tanık (Şehir Planlama), I.Hakkı Leventoğlu (Ziraat).

Jandarma...

(Baştarafı 3. sayfada)

m[illegible] da silahlı çatışmaya girdi. Çatışma sırasında jandarma eri Tacettin Aktaş ve Veli Kalkan adlı Malatyalı bir vatandaş yaralandı, soyguncu Ali Öztürk ile Nuruosmaniye Camisinin hocası 65 yaşındaki Mehmet Bozdağ öldü.

Malatyalı ve 1962 doğumlu olan soyguncu Ali Öztürk'ün üzerinde yapılan aramada, soygun sırasında aldığı paralar ve bir adet ''Alman çıplağı'' tabanca çıktı.

Yaralılar Çapa Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınırken, çok sayıda polis de soyguna katılan başka şahısların olabileceği düşüncesiyle Kapalıçarşı çevresinde çeşitli yerlerde arama yaptılar.

ANTAKYA'DA

Antakya'da İlkokul Sağlık ve Sosyal Yardımlaşma Sandığı Kongresine katılmak isteyen bir grup öğretmen, MHP'li komandoların zincirli ve muştalı saldırısına uğradı. 2 öğretmen ağır şekilde yaralandı.

İSTANBUL'DA

İstanbul Küçükköy semtinde İsmet Aslan adlı bakkal Dev-Solcular tarafından soyuldu. Bakkaldan silah tehdidi ile 15 bin lira alan Dev-Solcular ayrıca semtteki devrimcilerin isimlerini söylemesi için de bakkalı tehdit ettiler.

DEĞİNMELER
necati güngör

«Kadınlar Koğuşu» üzerine birkaç not

Bilindiği gibi Kemal Tahir, 1941-1944 yılları arasında Malatya Cezaevinde yatmıştı. Yazar bu üç yıllık dönem içinde, "Namusçular", "Kadınlar Koğuşu", "Telgrafçı Ab.İbrahim Bey", "Şeyh Süleyman Efendi" başlıkları altında birtakım notlar tutar.

"Kadınlar Koğuşu"nu, yayımlanışından altı yıl sonra, Malatya'da bulunduğum bir sırada okuyabildim. (Bilgi Yayınevi; birinci basım, Kasım 1974). Kitabın kapağında "Kadınlar" diye yazmasına karşın iç sayfalarda "Karılar" sözcüğü yer alıyor. Birileri, (kim ola? Atilla İlhan mı, Küflü mü?) Kemal Tahir'in özgün biçemini yumuşatma, "kibarlaştırma" amacıyla yapmış olmalı bunu, hiç de hakkı olmadan...

"Kadınlar Koğuşu"nun türü üzerinde de bir açıklık yok. Yalnızca, yine iç kapakta, "Cezaevi Notları" üst başlığı yer alıyor. Ne ki, yapıtın, yazarın kafasında "roman" olarak tasarlandığını çatısının böyle kurulduğunu, olayların yine "roman" tekniği ve oylumu içinde yazıldığını söylemek pek aykırı bir şey sayılmaz. Nitekim, Kemal Tahir'le uzun süre yakın ilişkileri olan dostum Naci Çelik de bu noktada benimle aynı kanıda. (Bkz. Türkiye Defteri/ Sayı:6/ Kemal Tahir için Biyografi Çalışması)

Kemal Tahir hakkında öteden beri kalıplaşmış yargılar vardır okur-yazar çevrelerde. Bu yargılardan biri de, "kadınların hemen hiç orospu, erkeklerin hepsini pezevenk gösteriyor" sözünde dile gelir. Doğrusu, "Kadınlar Koğuşu"nu biraz da bu önyargının etkisiyle okudum. Sonra, çeşitli yıllarda Malatya Cezaevinde yatmış olan abimle "Kadınlar Koğuşu"nda adı geçen mahkumlar ve gardiyanlar üstüne konuştuk.

İlk bakışta, yukarıya aldığımız yargıyı doğrulayan bir yapıt olduğu söylenebilir "Kadınlar Koğuşu" nun. Kadınlar ya doğrudan ya da dolaylı olarak 'fuhuş'la ilgilidir: Genelevde çalışırlar, kocalarını öldürüp sevgilisiyle kaçarlar, 'zina' halinde yakalanırlar, ablasının kocasıyla yatarlar... Erkekler de öyle. Hemen hepsi bir kadın meselesinden ötürü içeri düşmüş kimselerdir. Cezaevinin gardiyanları bile üçkur dilgümüne sıkışmış; eninde sonunda böyle bir soruna bulaşmış kişilerdir. Bütün bu kişiler içinde olumlu tek kişi vardır; o da İstanbullu Murat Bey. Yani Kemal Tahir'in kendisi. Bunu, yazarı yermiş olmak için söylemiyorum. Kitabı okuduktan sonra şunu düşündüm: Kemal Tahir yıllar boyunca kriminal tipler ortamında yaşadı. Dünyaya cezaevlerinin koğuş penceresinden baktı. Çevresindeki en olumlu tipler bile (sözgelimi Hacı Abdullah Mazmanoğlu) gerçekte birer "suç faili'ydi.

Kemal Tahir'e yaşadığı ortamı, tanıdığı lumpen tipleri gözönüne alarak yaklaşınca, sanırım onu yargılamada biraz daha anlayışlı olabiliriz.

"Kadınlar Koğuşu"nun en önemli kişilerinden olan Mazmanoğlu, Kemal Tahir'in cezaevi anılarının da vazgeçilmez insanıdır. Nazım'a yazılan mektuplarda sık sık rastlarız onun adına. Kemal Tahir, 1940'ların bu ünlü kabadayısının yaşamını etkilemiş, yönlendirmiştir. Mazmanoğlu ailesi Kemal Tahir aracılığıyla Nazım'ı ve onun davasını tanımış, sol düşünceyi benimsemiştir. Geçtiğimiz yıl Malatya'da faşistlerce öldürülen Yüksel Mazmanoğlu, Nazım'ın, Kemal Tahir'in, Orhan Kemal'in, Yaşar Kemal'in kitapları içinde büyümüş bir insandı.

"Kadınlar Koğuşu" ile ilgili bu kısa değinme yazısında asıl üzerinde durmak istediğim, Kemal Tahir'in anlattığı kadınlardan Nafia'dır. Nafia'nın 'zina'dan yattığı doğru; terzilik yaptığı, sevgilisiyle beraberken kocası tarafından yakalatıldığı; sonra Nafia hapis yatarken sevgilisinin onun kızkardeşiyle kaçtığı... hepsi doğru. Ama Nafia'nın ailesine ilişkin notlar, gerçekle çakışmıyor pek. (Burada 'Kadınlar Koğuşu'nun tüm önem kazanıyor işte). Nafia'nın babasının adı Şeyh Osman değil. Muskacılık yapmamış; bu yüzden hapis yatmamıştır. Hele Arap asıllı hiç değildir Nafia. Babası Malatya'nın yerlisidir. Siirt taraflarında candarmalık etmiş, Nafia'nın anasını da oradan getirmiştir. (Ben neden mi biliyorum bunları? Nafia,kapı komşumuzdu da ondan...)

Burada iki olasılık var: Kemal Tahir, "Kadınlar Koğuşu"nu roman olarak tasarladığı için, bildiklerini, duyduklarını olduğu gibi defterine geçirmeyip "stilize" etti. Ya da, ikinci olasılık, yazar, Nafia'yla ilgili söylentileri derlemeyi yeterli görmüştür.

Nafia'nın babası diye not düşülen Şeyh Osman (halk arasındaki adıyla Şıh Osman) gerçekte başka bir kişidir. Malatya'nın Akçadağ bölgesinde Sünni halkın dinsel önderiydi. Nanşlarını sömürerek yaşamış, varlığa ermiş, Menderes hükümetleri zamanında da DP'ye çalışmıştır. Oysa Nafia'nın babası CHP'lidir; CHP Milletvekillerince korunmuş, kollanmış bir afyon kaçakçısıdır.

"Kadınlar Koğuşu"nda adı sıkca geçen "Eplemeli Ayşe"de gerçek bir kişidir. Genelevde kazandığı paralarla zengin olmuş, bir köşeye çekilip etini satmaktan vazgeçmiş, hatta Hacca da gidip kendisini bütünüyle dine vermiştir. (Kemal Tahir ölmeden önce, Ayşe'nin bu mutlu sonunu duysun isterdim.)

Bazı bölge adlarıyla, Malatya dilindeki deyimlerin yanlışlığı dışında "Kadınlar Koğuşu" için, Malatya'nın (1940'lara ilişkin) değerli bir belgeseli denebilir.

İDGSA Kültür Şenliğindeki "Sanatta Gerçekçilik" açık oturumu ilgi gördü

İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi geleneksel Kültür Şenliği içinde yer alan "Sanatta Gerçekçilik Sorunu" konulu açık oturum, konferans salonunu tamamen dolduran kalabalık bir izleyici kitlesi önünde yapıldı. Oturuma konuşmacı olarak Hilmi Yavuz, Murat Belge, Demirtaş Ceyhun, Aziz Çalışlar ve Tahir Abacı katıldılar.

Oturumun ilk bölümünde, "Gerçekçilik genel bir eğilim midir, yoksa sanatsal bir yöntem midir?" sorusuna yanıt arandı. İkinci bölümde ise eleştirel gerçekçilik ile sosyalist gerçekçilik arasındaki ayrım çizgisi üzerinde tartışıldı. İlk bölümde konuşmacılar esas olarak gerçekçiliğin bir üslup sorunu değil, sanatsal bir kategori olduğu noktası üzerinde birleştiler.

Hilmi Yavuz, gerçeklikle sanat arasındaki ilişkiyi basit bir yansıma ilişkisi olarak görmediğini, insan bilincinin gerçekliği olduğu gibi yansıtan bir ayna kabul edilemeyeceğini, bunun bilincin dünyayı değiştirici etkisini olumsuzlamak olacağını belirtti. Sanatsal yaratımda önce tipik olanı seçmek, sonra da bunu doğru temellendirmek, anlamlandırmak gerektiğini, ikinci aşamada işin içine bilimsel bilgi gereğinin girdiğini söyledi. Tolstoy, Balzac gibi eleştirel gerçekçilerin toplumlarının o andaki durumlarında tipik olanı doğru yakalayabildiğini ama yanlış temellendirdiklerini, ülkemizden de örneğin Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Orhan Kemal'in yine tipik olanı yakalamış ama doğru değerlendirememiş yazarlar olduklarını savundu. Eleştirel gerçekçilikle sosyalist gerçekçilik arasındaki ayrımın teorik olarak böylece açıklanabileceğini ileri sürdü.

Murat Belge, sanatın incelediği nesne üzerinde durarak, bunun gerçek olmayan, düzmece, kurgusal bir nitelik taşıdığını, yazarların kurmaca kişilerle yazdığını söyledi. Sanatın nesnesini yaşantı, insanlar arasındaki ilişkiler olarak belirledi. Mekanik maddeci ve idealistlere karşı diyalektik maddecilerin üretim içinde insanı ele aldıklarını belirtti. Sanatçının varolan ideolojiden hareket ettiğini, ancak onu dönüştürdüğünü, dünyaya kendi ideolojisi doğrultusunda baktığını anlattı. Sanat eserini tüketme olayını da bir zihinsel yeniden üretme olarak ele aldı. Belge, eleştirel ve sosyalist gerçekçilik gibi ayrımları çok fazla önemsemediğini, çünkü pratikte bunların çok farklı, çok belirgin örnekler göstermediğini söyledi. Marksist bakışın kuşkusuz çağımıza damgasını basan bakış açısı olduğunu ama Stalin döneminde sosyalist gerçekçilik adına acı bir pratik yaşandığını, sanatçıların azarlandığını, Şostakoviç, Haçaturyan gibi büyük bestecilerin suçlandığını, Jdanov'un sanata katı kurallar getirdiğini belirtti. Gerçekliğin devrimci olduğunu savunan Belge, bunu araştıran ve başarıyla yansıtan her sanatçının önemsenmesi gerektiğini ileri sürdü. Bu anlamda Faulkner'ı, Joyce'u savundu.

Aziz Çalışlar, gerçeklikle sanat arasındaki ilişkinin ancak maddeci yöntemle bir çözüme ulaşabildiğini, önceki dönemlerde bu ilişkinin tam olarak açıklanamadığını belirtti. Sanatın nesnesini yaşantı değil, tüm zenginliğiyle insan ilişkileri olarak belirledi. Gerçekçiliğin sonsuz bir rolativite aşmadığını, bizim değer yargılarımızı da içerdiğini söyledi. Yöntem ile üslubu özdeş almamak gerektiğini vurgulayan Çalışlar, gerçekçi üslup denince bir üslubun anlaşıldığını, ama eleştirel gerçekçilik kavramı içinde çeşitli üslup zenginlikleri olabileceğini anlattı. Gerçekçi yöntemlerle, gerçekçi üsluplar arasında esasta bir farklılık bulunduğuna değindi. Çalışlar, ikinci konuşmasında da Nazım Hikmet'in Türkiye'de sosyalist gerçekçiliğin başlıca temsilcisi olduğunu, sanatsal yaratımda dış gerçekçiliğin altındaki yasaların ortaya çıkarılması gerektiğini, Nazım'ın bunu başardığını anlattı.

Tahir Abacı sanatta gerçekçiliğin karmaşık bir sorun olduğunu, görünen gerçeği aynen yansıtan eserler yanında belli stilizasyonlara giden (resimde Balaban gibi) sanatçıların eserlerinin akılda daha iz bıraktığını belirtti. Sanatta gerçekçilik denince yalınkat bir biçimciliğin akla geldiğini, oysa gerçekçilikte çok çeşitli biçimler uygulanabileceğini söyledi. Gerçekçiliğin bilimsel ve teknolojik gelişme sonucu kapitalizm döneminde ortaya çıktığını, önce Tolstoy, Balzac, T. Mann gibi eleştirel gerçekçilerin görüldüğünü vurguladı. Eleştirel ve sosyalist gerçekçilik ayrımını önemli gördüğünü açıklayan Abacı, sosyalist gerçekçiliği yalnızca Stalin dönemindeki Jdanov'cu uygulamaların temsil etmediğini savundu. Brecht'i de sosyalist gerçekçi olarak niteledi.

Demirtaş Ceyhun, tartışmanın çok soyut planda geçmesinden yakınarak gerçekçilik adına birçok yazarın çok basmakalıp, benzer temalar işlediklerini, örneğin maden işçilerini yazacaksa hemen yoksulluk edebiyatına yönelindiğini söyledi. Orhan Kemal gibi felsefi açıklamasını bilmemekte beraber sanatçı sezgisiyle gerçekçiliği yansıtabilmiş yazarları savundu. "Olumlu tip" yazmak marifet değildir, diyen Ceyhun, Jdanov'un sanata eğitim görevi yükleyen anlayışına karşı çıktı. Sanat eserlerinde yorum zenginliğinin gerekli olduğunu vurguladı. İDGSA'daki açık oturum, sorulan sorularla daha zengin tartışma noktalarına kavuştu. Beş saate yakın süren oturum, çoğunluğunu okul öğrencilerinin oluşturduğu kitle tarafından ilgiyle izlendi. Oturum, sanatın sorunları üzerine uzun yıllardır özlenen seviyeli, doyurucu tartışma boyutları getirmesiyle beğeni uyandırdı.

OKURLARDAN

MARAŞLIYIM

Maraşlıyım,
Şeyhoğlu Satılmış derler adıma.
Acıyla döğüp örsünde zamanın,
Eritip güneşin parıltısını
Ve de yıldızları,
Bakır yanığı türkülerim.

Maraşlıyım,
Delice severim vatanımı.
Helal süt verir gibi
Veririm sevgimi ve dualarımı,
Sütçü İmam'dır adım.
Varlığım insanlık uğruna,
İnsana dualarım.

Kahramanmaraşlıyım,
Günlükçüyüm,
Adım Ökkeş Soykıran.
Özgürlük türküsü söylerler
anlamam.
Kırımı artırdıkça
Her emrine uyarım.
Bastırırsa parayı
Cana bile kıyarım.
"Çağımız para çağı" der patron.
Gözümü kan bürüdü,
Elim kan, aklım, yüreğim kan.
"Kes" dedi,
Üç günde beş yüz tamam.

vişne burugu türkülerim.

Siz adam öldürmediniz ki
Ölülerin sesini duyarsanız
Rüyalarıma haykırıyorlar.
Cennet vadetmiyorlar.
Beni kurtarın,
Beni kurtarın ki,
Yarını
Aydınlık ola insanların.

28.1.1979
TATAROĞLU (MARAŞ)

Çağrı

Kırk engerek,
Kırkbeş milyonu sömürerek,
Semirdiler bugüne dek.
Bize sade suya çorba,
Onlara baklava börek...

"Bir lokma bir hırka yeter"
diyerek

Üstümüzde kırk engerek
Kandırıp avuttular bizi,
Ölü toprağı serperek...

Alın teri, el hüneri, göz feri
Bebelerin, gelinlerin, erlerin
Ortaya döktüğü emek
Elin olsun ne demek?..

Kulun kula kul olduğu bu düzeni
Kırmak gerek.
Öyle, tarihten bir destan kahramanı
daha beklemek niçin gerek?..

İşte kızın, kızanın
Kırkbeş milyon erkek...

El vererek,
Kol gererek,
Engereğe yürüyerek,
hakkımızı almak gerek...

Tuğrul ALPAN
Menemen

ALAKUŞ

Uç alakuş uç
Bir yüzün türkülerde kalsın
Bir yüzün yaşama doludizgin vursun
Sözün dursun orta yerlerde suskun
Ve bir ovadan bir ovaya
Gün çıkışından gün batımına
Kapılara çakılmadan kul köle olmadan
Kafeslenmeden alakuş
Uç

Sıcak ve yumuşak olsun kanatların
Anaçlığın en dirisi süzülsün
Namlular
Sussun bilincin karşısında
Ağlasın
Şafak
Ay
Güneş
Yıldız
Lamba
İnsan
Ve demi üzerinde çay öreği
Kan
Sokaklardaki imlere
Caddelerdeki mitinglere
Yollardaki kortejlere
Kon alakuş kon
En bilge
gömüt taşlarına
Mühürlenen kara bir yazgı bizimki
Bayrak açmış yüreğimde düşüncelerim

Yanık bir türkü gibi
Zindan
Karanlık
Mapus
Zulüm
Hayınlık
Bir ekmeğin yarısı üç öğün
Gideceksin bu yörelerden
Elin ayağın şüre bulanacak
Hasretleneceksin
Bir başka yanacak için
Yüreğin cız edecek
Gözlerin ılım ılım dolacak
Ve en koyu muhabbetlerini arayacaksın
Gurbette bizlerin
Büyük bir göçe çıkacak bıyıkların
Dellenecen
Sövecen
Umarsızca
Kaldırıp yüreğini atacaksın kaldırıma

Haykıracaksın dünyalarca
Ama sesin boğum boğum
Kalacak gırtlağında
Taşımaz olacak ayakların seni
Gurbet diyeceksin
Avrat diyeceksin
Bebek diyeceksin

Anam diyeceksin
Selam diyeceksin
Var git alakuş var git
Aziz bir dostum yok
Şöyle cana yakın
Güleyen-şakıyan
Latifdar
Gökyüzünü ışıtacak yüzü
Bir gül gibi domuracak
Ve dudaklarında bir merhaba
Ellerinde salkım saçak bir öpüş
Gözlerinde bizlerin gizlerini
Saklı tutacak
Sabah namazına eş kalkacak yüreciği
Namazını kılıp aklanacak
Hayın kelepçenin soğuğunu
Belini büküveren mapusu
Gencecik solan domurunu
Türküler çığıran ağlayan sesi
Ve bir yaprak gibi
Bir kıt rüzgar gibi
Bir korkak insan gibi
Bir ölen rind gibi
Sesi-sesimiz
Nefesi-nefesimiz
Duyumu-duyumumuz
İletişi-iletişimiz
Türküsü-türkümüz
Olmalı
Sen de söyle alakuş sen de söyle
"Atlının türküsünü"

Erol Gülter (Kdz. Ereğli)

Umut Çarkı

Gece uzun,
gece karanlık,
gece inat mı inat
Ve de...
Buz gibi soğuk.
Umudum dipdiri,
Yüreğim uyanık
Gözlerim, parlak mı parlak
Ve de...
Alnım ak süt gibi pak
Gün ağarmalı,
Güneş doğup
Kara bulutları dağıtmalı
Ve de...
Zamanı geldi, gayrı yollanmalı.
Yollar uzun,
Yollar kalabalık
Yolların dikeni taşı hayın
Ve de...
Ayaklarım yanık.
Yolun yolunu bulmalı,
Dikeni, taşı boşver
Dökülenlere takılmamalı
Ve de...
Zamanı geldi, mücadeleye atılmalı.

Zeynep Özdemir
(Kayseri)

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

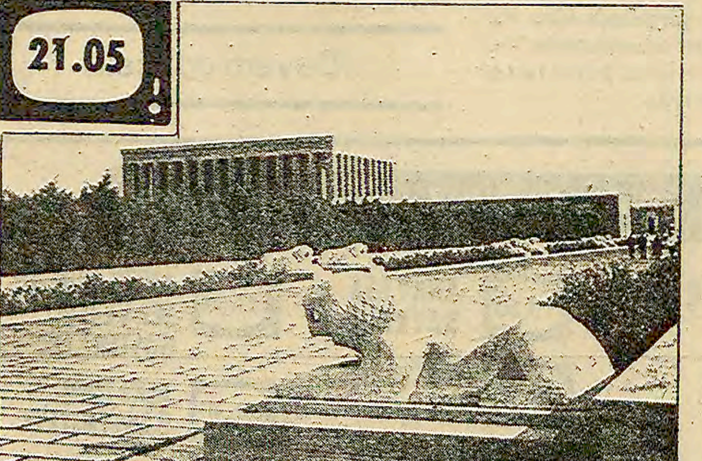
19.20

ANAYASA BAYRAMINDA 1961 ANAYASASI TARTIŞILACAK

Programda, Anayasanın anlamı, 1961 Anayasasının getirdikleri konuyla ilgili olarak çeşitli mesleklerden vatandaşlarımızın görüşleri yer alacak. Programa katılanlar: Prof. Dr. Ergün Özbudun, Doç. Dr. Oya Araslı ve Dr. Fazıl Sağlam.

Anayasa Bayramının yıldönümünde hazırlanan bir programda 1961 Anayasasını hazırlayan isimlerden hiçbirine yer verilmemiş olması ise dikkat çekici.

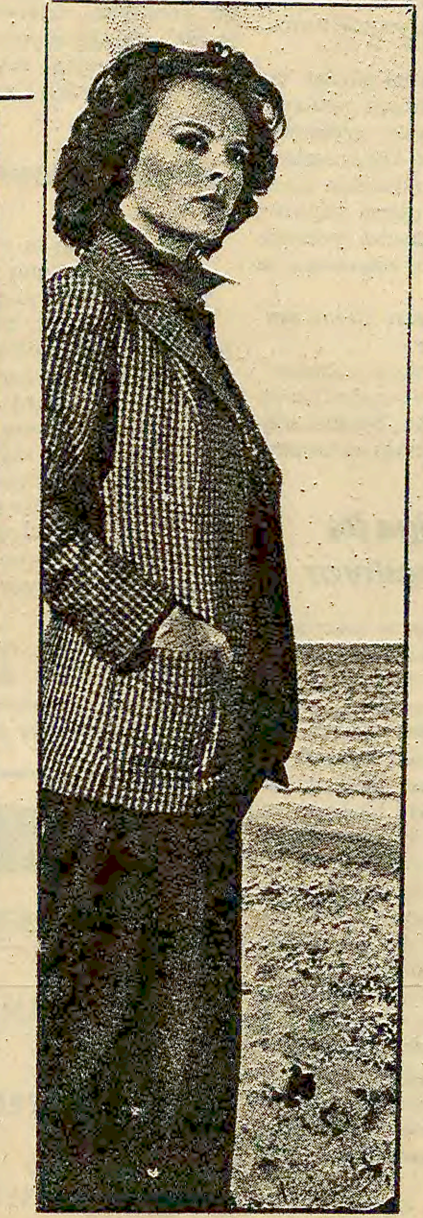
21.05

Anıtkabir'deki ses ve ışık gösterileri

Bayram nedeniyle Anıt-Kabir'deki ses ve ışık gösterileri de ekrana getirilecek.

BUGÜN TELEVİZYONDA İKİ FİLM İZLEYECEĞİZ

17.30

Bayram Sineması

SENEDE BİR GÜN

Yönetmen: Ertem Eğilmez
Oyuncular: Hülya Koçyiğit, Kartal Tibet

İşgal kuvvetlerinden kaçan nişanlı bir çift yakalanır ve delikanlı tutuklanır. Bu arada, genç kızın da hasta olduğu meydana çıkar ve genç bir doktor tarafından tedavi edilir. Genç kız nişanlısından haber alamamaktadır. Doktorla evlendiği gün kayıp nişanlı da ortaya çıkar. Film böylece sürer gider.

22.30

TV'de Sinema

Zaman Düşmanımdır

Yönetmen: Don Chaffy
Oyuncular: Dennis Price, Susan Shaw, Renee Asherson Patrick Barr

Bu kez de yabancı bir film seyredeceğiz ekranda. Filmin konusu şöyle:

Barbara ile John evlidirler. Barbara'nın ilk eşi Martin savaş sırasında ölmüştür. Bir gün Londra'da bir kuyumcu Henry Bond'un çetesi tarafından soyulur. Soygun sırasında kuyumcu da vurulur. İşe Barbara ve John'un arkadaşı Scotland dedektifi Wayne karışır. Bu sırada, Barbara'nın öldü sanılan kocası Martin de ortaya çıkmış ve Barbara'ya şantaj yapmaya başlamıştır.

MEHMET SEYDA/Roman
ÜŞÜTÜKLER 57

«Şef, bence kadını ölmüş at etine karıştırıp, piyasaya sürmeli»

Bir adam öldürme olayının hasıraltı, şey.. aydınlanmış olması için sorulması gereken yedi soru vardır ve bu yedi soruya doğru, geçerli yanıtlar verilmelidir. Sözgelimi, karşınızdaki armut devşirmedi, o da ateş etti ve içinizden biri nalları dikti diyelim. Meslek arkadaşına nalları diktireni ortaya çıkartacak dedektif hem kendi kendine, hem de serüvenlerini okuyacak olanlara bu yedi sorunun tam karşılığını bulup söylemek zorundadır.

Anlaşılan, karşılarına öğretmen olarak gelen ünlü Pehlivan, *"Dön baba dönelim / Hacılara gidelim!"* diyecek, dönüp dolaşıp hep aynı yere gelecek, kendilerine durmadan ot söktürecekti. Çömezlerden birkaçı bu denlisine gelemediler. Bu cilet marka söylevi ve dersi beğenmediler. Sabırsızlık gösterileriyle kıpırdaşanlar çoğaldı.

Kitapları yetmiş yedi düvelin kitabevleri ile sahaflar çarşısında kapışılıp duran Sorumlu Pehlivan:

—Patladınız mı ulan! diye gürledi. Değerli arkadaşlarım, rica ediyorum, azıcık sabırlı olalım. Sabırla, baldan tatlı üzümler koruk, 12 aylık bebek seksen yaşında moruk olmuştur. Şuracıkta adını ansam, suratına tükürmeğe bile değmez bulacağınız bir herif, eski itlerin gerisinde kuyrukken, şimdi bayağı sözü edilen, başına buyruk bir adam olmuştur. Sizin de durmadan ötmesin borunuz, nedir zorunuz arkadaşlar? Oturun oturduğunuz yerde ve beni dinleyin. Sabreden derviş, muradına ermiş. Bu bir atasözüdür, anlamı yerindedir ve gayet derindedir. Hadi kağıt kalem çıkartalım, hep birlikte not alalım!

Hangarın içi bir anda kağıt hışırtıları, yakalanmaları gerekir katillere karşı diş gıcırtıları ve yontulan kalem sesleriyle dolmuştu. Çakılar, kalemtraşlar elden ele dolaşıyordu. Bereket versin kimi tükenmez kalem getirmişti.

Ünü evreni tutan Sorumlu Pehlivan, herkesin hazır olduğunu görüp *"Sorulacak yedi soru, sırasıyla şunlardır.."* deyip, ellerini yukarı kaldırıp, parmaklarıyla göstere göstere saydı:

—Soru biir: Nerede? İkii.. Ne zaman? Üüüç.. Ne ile? Dörrt.. Nasıl? Beeş.. Kime? Altıı.. Kim tarafından? Yedii.. Niçin?

Durdu, baktı:

—Yazdınız mı, bitti mi? Yazdınız bittiyse, tamamdır arkadaşlar. Şimdi bu sorulardan herhangi biri açık verdi mi, anlatabiliyor muyum derdimi, cinayet aydınlanmamış, yeterli açıklığa kavuşmamış demektir. Hava alırsınız. Dilerseniz, şöyle bir olay tasarlayalım: Taşlıtarla'daki gecekonduda ağzı sıkıca bağlanmış bir çuval bulunuyor. Çuvalda Almanya'dan gelmiş kaçak eşya var sananlar, sanıp da sevinenler düş kırıklığına uğruyor. Çünkü çuvaldan, çıka çıka, kafası, kolları ve ayakları kesik bir kadın cesedi çıkıyor. Ne yapmalı bu cesedi?

Üçüncü sıranın başlarında oturan yamuk suratlı bir dedektif adayı:

—Korkmadan gömmeli.. dedi.

Sorumlu Pehlivan ona şimşekler yağdıran bir bakış fırlattı:

—Efendi, bu parlak zekandan dolayı seni alnından öpmeli!

Üçüncü sıranın sağ kanadından bir başka aday atıldı:

—Şef, bence, kadını ölmüş at etine karıştırıp piyasaya sürmeli.

Hırtoğlan'da bakışlar bulutlandı:

—O neden, oğlum?

Genç dedektif adayı, sorunun soruluş biçiminden, önerisinin beğenilmediğini anlayıp, oturduğu yerde enikonu pısarak:

—Bilmem, morga kaldırsak başımıza dert olur.. diyebildi.

Bir başkası:

DEVAM EDECEK

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Mahir, hapisten kaçtıktan 14 gün sonra Yusuf Küpeli ve Münir Aktolga ile yüzyüze geldi

- Hepsi silahlıydı ve hava çok gergindi. Tartışma ortamı yoktu. Fazla konuşmadan dağıldılar

THKP-C bölünüyor

- İlk görüşmeden sonra Çayan, Münir Aktolga'yı bir kez daha çağırttı. Aktolga yalnız geldi. Tartışma sonucu Çayan, Aktolga'ya THKP-C ile ilişkilerinin kesildiğini söyledi. Birbirlerini ihbar etmeyecekleri konusunda karşılıklı anlaşmalarını önerdi

Yusuf Küpeli
Çayan cezaevinden kaçtıktan sonra Küpeli ile görüştü. Ama fazla konuşamadılar, her iki tarafta oldukça sinirliydi.

ÇAYAN ve arkadaşlarının cezaevinden kaçışı o gece anlaşılmamıştı. Ama ertesi sabah THKP–C ve THKO duruşmaları vardı ve tutuklular duruşmalara gitmek üzere cezaevi arabasına bindikleri anda kaçış anlaşılacaktı. Arkadaşlarına bir kaç saat daha kazandırmaya karar vererek o sabah Maltepe tutukluları direnişe geçtiler, duruşmaya gitmeyi reddettiler.

Tünel açığa çıkıyor

CEZAEVİ çevresinde belli ölçüde tedbir alındı, ama henüz idare olağan dışı bir şeyden kuşkulanmamıştı. Öğleye doğru cezaevinin arkasında nöbetçilere talimat veren bir asteğmen tünelin ağzındaki kapağa bastı ve kapak çöktü. Tünel açığa çıkmıştı. Görevliler ilk başta bunun dışardan kazılmaya başlanmış bir tünel olduğunu sandılar, birbirlerine "hepsi kazılmış mı, nereye kadar gidiyor?" diye soruyorlardı. Tünele bir asker sokuldu ve gerçeği anladılar. Telaş içinde koşuşmalar başladı. Kaçma gerçekleşebilmiş miydi, kaç kişi kaçmıştı ve kimler kaçmıştı, bunları anlamak için bir yandan kaçmasından korktukları kişilerle görüşmek istiyor, bir yandan da tugaya getirilen polis köpekleriyle iz sürmeye, ayak izlerine bakarak kaç kişinin kaçtığını, nereye gittiklerini anlamaya çalışıyorlardı.

Selimiye'den tugaya bir komando taburu getirildi, cezaevi tanklarla kuşatıldı, tankların namluları direnişçilere doğru çevrildi. Keşif uçakları ve helikopterler kuşatmaya ve kaçanların tugay çevresinde aranmasına havadan katıldılar. Faik Türün, beraberinde yüksek rütbeli subaylar ve MİT yetkilileriyle tugaya geldi. Direnişçilere teslim ol çağrısında bulunuluyor, ateş edileceği söyleniyordu. Hava çok gergindi. Yüksekçe bir yerdeki barakalarından kadın tutuklular askerlere propoganda yapınca, bir bando getirilip, sesleri bastırılmaya çalışıldı.

Faik Türün içeri giriyor

DİRENİŞ öğleye kadar sürdü. Kaçanlar yeterince zaman kazanmışlardı. Ayrıca direniş uzarsa yetkililer ateş ederek bastırmaya kararlıydılar. İçeri giren yetkililer yoklama yaparak kimlerin kaçtığını anladılar. Sonra Faik Türün ve MİT yetkilileri girdiler cezaevine. Kapıda ağırlama uzayınca Faik Türün sinirlendi ve "Boşverin bu ağırlama işini de bana deliği gösterin deliği" diye bağırdı. Tüneli üstten yarıp açtılar. Kaçışın nasıl gerçekleştiği artık anlaşılmıştı.

Sonraki günlerde cezaevi yetkilileri arasında tutuklamalar, mahkumlar üzerinde de baskılar başladı. Necmi Demir, Osman Bahadır, Kamil Dede, Yüksel Erdoğan, sonra da Necati Sağır ve Abdullah Ceceloğlu, Harbiye hücrelerine götürüldüler. Bu olayı protesto için cezaevinde ve hücrelerde açlık grevi başlatıldı. 7 kişi 14 gün açlık grevi yaptı. Bu açlık grevi hücreden çıkarılmayı sağlamadı, ama kaçanlar hakkında bilgi toplamak için işkenceyi önledi. Kaçış sırasında yine tedbirsiz davranılmıştı. Hücredekiler özellikle Necmi Demir kaçanların gidebileceği bütün adresleri biliyordu. İfadeye çekildiklerinde kaçıştan haberleri olmadığını söylediler.

Mahkemeler sürüyor

ÇAYAN ve arkadaşlarının kaçışından sonra THKP–C davası onlar olmadan sürdü. İlk başlardaki ideolojik tavizci hava kısmen dağılmış, sanıklar yurtsever ve demokrat çizgide devrimci savunmalar yapmaya başlamışlardı. Baskılara karşı THKP–C ile hiç ilgisi olmayanlar da dahil tüm sanıkların birliği de sağlanmıştı. Hemen bütün sanıklar Amerikan emperyalizmini, faşizmi, 12 Mart rejimini mahkum eden savunmalar yaptılar, son sözleri "Yaşasın yurdumuzun bağımsızlığı, halkımızın kurtuluşu için savaşanlar. Yaşasın tam bağımsız, gerçekten demokratik Türkiye" oldu

Bununla birlikte, maceracılığın doğal sonucu olan intihar psikolojisi savunmalarda ve son sözlerde de kendisini gösteriyordu. İlkay Demir'in savunmasında şu sözler geçiyordu: "Devrim yolu engebelidir, sarptır ve bu yolda ölüm kaçınılmazdır, hele bağımsızlık mücadelemizin öncü savaşçılarının ölümü çok doğaldır. Çünkü asıl mücadele bizlerin ölülerimizin üzerinde yükselecektir". Öteki savunmalarda da benzer görüşler dile getiriliyordu. Özellikle 1. THKP–C davasının son sözü bu ruh halinin şiirsel bir belgesiydi. Kaçıştan önce Mahir Çayan'ın kaleme aldığı sonsözü, Çayan kaçınca Kamil Dede, Necmi Demir ve İlkay Demir okudular. O zaman ve hele Kızıldere'den sonra bütün THKP–C'lilerin ezbere bildikleri, koğuşlarda ranzaların başucuna astıkları bu son söz, halkın mücadele tarihinde [illegible] bir umutsuzluk ağıtıydı. Sonsöz aynen şöyleydi:

"Devrim yolu engebelidir, dolambaçlıdır, sarptır.

"Kurtuluş bayrağı bu yolu tırmanan [illegible] birbirine iletmesi ile oligarşinin burcuna dikilecektir.

"Her engelde düşen gerillanın gövdesi bir devrim fırtınası yaratır. Her düşen gerillanın kanı devrim yolunu kızıllaştırır, aydınlatır.

"Düşenler geride kalmazlar. Onlar emekçi halkın kalbinde, ruhunda ve bilincinde devrimin önder ve [illegible] sembolleri olarak yaşarlar.

"Düşenler devrim için, devrim yolunda vuruşarak öldüler. Kalbimize, ruhumuza ve bilincimize gömüldüler.

"Onlar kurtuluşa kadar savaş şiarını devrim yoluna kanlarıyla yazdılar.

"Yolumuz bu yolda düşenlerin yoludur."

Birinci THKP–C davasının sonsözü bu etkileyici ama umutsuz ağıt oldu. Bundan sonra 2.THKP–C davasının yılgınlığı ve teslimiyeti gelecekti.

Küpeli-Aktolga ile Çayan'ın arası açılıyor

1971 Mayısında Çayan ve arkadaşlarının yakalanmasından sonra, THKP-C'nin dışarda kalan liderleri büyük bir panik içine girmişlerdi. Mahir Çayan'ın ifadesi, mahkemede sorgusu ve yakalattığı mektuplar bu paniği daha da artırmış, Yusuf Küpeli ve Münir Aktolga, Çayan'a büyük bir öfke duymaya başlamışlardı. Bu öfke [illegible] her fırsatta dile getiriyorlardı. Bir süre Ankara'da saklandılar, sonra İstanbul'a geçmeye karar verdiler. Önce Küpeli, ardından da Aktolga İstanbul'a geçti. Çayan'ın yakalanmasından sonra Merkez Komitesine alınan Ertuğrul Kürkçü Ankara'da kaldı. İstanbul'a geliş öncesinde bir toplantı yapmışlar, yenilginin esas nedeninin gençliğe dayanılması olduğunu tespit ederek işçilerin esas alınıp silahlı işçi timlerinin oluşturulmasını kararlaştırmışlardı. Ama bu karar daha çok [illegible] birbirlerine düşün[illegible] belirtmiyordu. [illegible] Çayan ve daha önce [illegible] kurtulma düşüncesiydi. Teorik planda da bu Kıvılcımlı'nın görüşlerine yaklaşma şeklinde beliriyordu.

Mahir Çayan ve 4 arkadaşının kaçtığı Maltepe Tutukevi... Sanıklar bu binadan tünel açarak gece kaçtılar. (Foto: A.A.)

Mecliste kaçışla ilgili açıklama yapan...

Başbakan "Bu BASİT bir KAÇMA olayı değil„ dedi

Kaçma olayından sonra Başbakanın yaptığı açıklama gazetelerden birinde böyle yer almıştı.

İstanbul'da cezaeviyle bir çok temasları oldu. Ama bu temaslarda Küpeli ve Aktolga görüşlerini ve eleştirilerini açıklamıyorlardı. İçerdekiler eleştirileri başkalarından duymuşlardı. Küpeli ve Aktolga'ya bir mektup yazarak, "Bizi eleştirdiğinizi duyuyoruz, bu işin aslını sizden öğrenmek istiyoruz" dediler. Mektup cevapsız kaldı.

Oysa İstanbul'a geldikten sonra Küpeli ve Aktolga'nın Çayan'a yönelttikleri eleştiriler sistemleşmiş, THKP–C Merkez Komitesinin bu iki üyesi Kıvılcımlı doğrultusunda yeni bir çizgi savunmaya başlamışlardı. Ama Küpeli-Aktolga ikilisinin bu görüşlerini açıklamaları beklenemezdi. Baskılar ve THKP–C'nin temelindeki revizyonizm gün ışığına çıkarıyor, revizyonizm de beraberinde entrikacılığı getiriyordu. Küpeli-Aktolga ikilisinin, cezaevinde zaten eli kolu bağlı olduğunu düşündükleri Çayan'la açık mücadeleye niyetleri yoktu.

Küpeli, Çayan buluşuyor

AMA Çayan ve arkadaşları cezaevinden kaçınca durum değişti. Mahir Çayan'la yüzyüze gelmekten 14 gün kaçındılar. Sonunda Çayan, Küpeli-Aktolga ikilisini görüşmeye çağırdı. Levent'te bir evde buluştular. Hepsi silahlıydı. Çok gergin bir hava vardı. Çayan ve arkadaşları onları kaçıştan sonra kendileriyle ilgilenmedikleri, yer ve silah sağlamadıkları gerekçesiyle şiddetle eleştiriyor, aylardır kendilerini saklamak dışında bir şey yapmamakla suçluyordu. Yusuf Küpeli daha çok Çayan'a kişisel eleştiri yapıyor, Aktolga ise siyasi görüşlerini açıklıyordu. Tartışma ortamı yoktu.

Hava daha fazla gerginleşmeden dağıldılar. THKP–C Merkez Komitesinin kurulması gibi bölünmesi de uzun boylu tartışmadan, oldu bittiye geliyordu.

Örgüt bölünüyor

BU görüşmeden sonra her iki taraf da THKP–C taraftarlarını kendi safına kazanmak için yoğun bir çaba içine girdi. Her yere ulak gönderiliyor, insanlar çağrılıp, ikna edilmeye çalışılıyordu. Cezaevinden yeni kaçmışlar, kendilerine yer bulmakta bile zorluk çekiyorlar, kaldıkları yerlerin karşı tarafça ihbar edilmesinden çekiniyorlardı. Çeşitli çevrelerle kurulmuş bağlardan da habersizdiler. Küpeli ve Aktolga grubu daha avantajlıydı. Yine de o dönemde maceracılığın teslimiyete dönüşmesi henüz tamamlanmamıştı. Örgüt aşağı yukarı ikiye bölündü. Ordu içindeki gizli (genç subaylar), Ankara, Orta Karadeniz, İstanbul'da sınırlı bir çevre ve İstanbul'da cezaevindekilerin tamamı Çayan grubunun yanında saf tuttu. İstanbul, Adana, Karadeniz Ereğlisi ve Söke'den bazıları Küpeli-Aktolga ikilisinin yanında yer aldılar. Ankara Mamak Cezaevindekiler ve İzmir kararsızdı.

İlk görüşmeden sonra Çayan, Münir Aktolga'yı bir kez daha çağırttı. Küpeli gelmediği için daha az gergin olan bir havada biraz tartıştılar. Aktolga bir süredir kaleme aldıkları bir yazıyı da getirmişti. Tartışmanın sonunda Çayan, Aktolga'ya THKP–C ile ilişkilerinin kesildiğini, bundan böyle THKP ve THKC isimlerini kullanamayacaklarını söyledi. Birbirlerini ihbar etmeyecekleri konusunda karşılıklı anlaşmalarını önerdi. Bu görüşmeden kısa süre sonra da Küpeli-Aktolga ikilisine Mahir Çayan, Ulaş Bardakçı, Orhan Savaşçı, Ziya Yılmaz ve Ertuğrul Kürkçü imzalı bir belge gönderdiler. Belgede Genel Komite çoğunluğunun Yusuf Küpeli, Münir Aktolga ve onların görüşünü benimseyen herkesin örgütten atılmasına karar verdiği yazılıydı.

(Devam edecek)

Maceracılığın teslimiyete dönüşmesinde ilk adım

KÜPELİ VE AKTOLGA NEYİ SAVUNUYORDU?

KÜPELİ-Aktolga ikilisi neyi savunuyordu? Bu ikili o dönemde görüşlerini 116 sayfalık bir yazıyla açıkladı. Gerçi bu yazıdaki görüşlerin ömrü çok kısa oldu, daha sonra Küpeli-Aktolga ikilisi kılıktan kılığa girdi. Yine de bu yazı ikilinin daha sonraki görüşlerinin de temelini oluşturan önemli bir belgedir.

Aktolga'nın görüşleri

Yazı THKP–C'nin eylem çizgisine ve bazı görüşlerine sert bir dille karşı çıkıyordu. Ama Çayan'ın savunduğu görüşlerin temelini oluşturan emperyalizm teorisi pek az farkla aynen korunuyordu. Yazıda şöyle deniyordu:

"İkinci Dünya Savaşı sonrası kapitalizmin içine düştüğü durum, stratejik çöküşün hız kazanması Türkiye gibi ülkelerde kapitalizmin geliştirilmesi, iç pazarın sonuna kadar açılması zorunluluğunu kaçınılmaz olarak ortaya çıkarıyordu.."

Bu görüş, Çayan'ın "Kesintisiz Devrim II-III" diye anılan broşürde dile getirdiği görüşün aynısıydı. Her iki grup da, Kautsky'nin emperyalizmin geri ülkelerde kapitalizmi geliştirerek pazar sorununu çözeceği revizyonist görüşünden başka bir şey savunmuyordu.

Bu görüşten kalkınan Çayan, geri ülkelerde artan refahın halkı pasifleştirdiği, suni dengenin öncü savaşla kırılması gerektiği sonucuna varıyordu. Aynı görüşten kalkınan Küpeli-Aktolga ikilisi ise şehirlerin temel alınması, köylülerin proleterleşmesinin beklenmesi görüşünü savunuyordu.

İki grup arasında, yukardaki görüşün mantiki devamı olan başka ortak görüşler de vardı. Küpeli-Aktolga yazılarında şöyle diyorlardı:

"Pazarları daralan, iç çelişkileri keskinleşen emperyalizm tam bir dar boğaza girmiştir. Yalnız Türkiye'de değil, İran, Meksika, Latin Amerika ülkelerinde ve diğer bazı ülkelerde çeşitli biçimlerde toprak reformları tezgahlamaya çalışmaktadır. Şüphesiz, bunun temelinde para ekonomisini ta köylere kadar sokarak büyük sanayi burjuvazisinin daralan pazarlarını biraz daha genişletme çabaları da yatmaktadır.

"Ülkemizde artık kapitalizmin sanayide gelişimi öyle bir seviyeye gelmiştir ki, tarımdaki gerilik, tarımla sanayi kesimi arasında derinleşen uçurum ülkede ekonomik krizin derinleşmesinin başlıca nedenlerinden biri olmaya başlamıştır... Bu dengesizlik, özellikle yerli tekelci sermayenin büyük sanayiciler kesimi ile tefeci-tüccarları, yarı-feodal unsurları karşı karşıya getirmektedir... Toprak reformu.. temelde büyük sanayi burjuvazisinin pazar imkanlarını genişletme, kapitalizmin kan damarlarını açma yolunda bir girişimdi. Ve bugün yerli tekelci burjuvazi 'devlet kapitalizmini' kooperatifçilik yoluyla kırsal alanlara da sokarak devlet eliyle tarımda da kapitalizmi geliştirme düşüncesindedir."

Aktolga, Çayan'dan farklı görüş savunuyordu

KÜPELİ-Aktolga ikilisinin yukarda aktardığımız görüşü, Çayan'ın 1971 Mayısında kaleme aldığı bir yazıda yaptığı tahlille aynıydı. Her iki grup da, 12 Mart'ın düzmece "toprak reformunu" ülkemizde toprak meselesinin emperyalizm ve büyük burjuva eliyle çözülmesi olarak değerlendiriyor, toprak meselesini devrimin gündeminden çıkarıveriyorlardı. Buna dayanarak Çayan kırların temel alınmasını salt askeri bir soruna indirgiyor 'gerillanın' kırda köylülükten mümkün olduğunca gizlenmesinin teorisini yapıyordu. Çayan'ı maceracı bulan Küpeli-Aktolga ikilisi ise, proletarya-burjuvazi mücadelesi kırları da sarana kadar oraları unutmak gerektiğini söylüyordu.

Küpeli-Aktolga ikilisi daha 'ilginç' noktalara da varıyordu: "Burjuvazi, dünyanın her yerinde işçi sınıfı korkusu karşısında kendine müttefikler arar, feodallerle ittifak kurar. Türkiye'de ise bugün iktidara aday örgütlü ve güçlü bir işçi sınıfı hareketinin olmaması.. toprak reformu meselesini ön plana çıkarmaktadır." Bunlara bakarsanız 12 Mart'ın ünlü "toprak reformunun" başarıya ulaşmamasını, herhalde işçi sınıfının mücadelesinin güçlenmesiyle açıklamak gerekiyordu! Ve herhalde toprak meselesinin çözümü için işçi sınıfına ve halka uslu durmalarını, burjuvaziyi feodallerle ittifaka mecbur etmemelerini öğütlemek gerekiyordu!

Ama bütün bunlar Küpeli-Aktolga ikilisinin yazısını anlatmaya yetmez. Onları bir kaç ay sonra Abdülhamit savunuculuğuna götürecek olan, asıl Osmanlı toplum yapısı, ordu ve devlet konusundaki görüşleriydi. Kıvılcımlı'nın "tarih tezi"nin 12 Mart sonrası şartlarına uydurulmuş şekli olan bu görüşler, Küpeli-Aktolga ikilisinin bekledikleri "ilerici darbe" gerçekleşmeyince içine düştükleri hayal kırıklığının ve 'galipler', yani 12 Martçılar önünde teslimiyetlerinin ifadesiydi.

Provokasyon teorisi

İKİLİNİN kaleme aldığı yazıya göre "İlk Osmanlı 'güdücüleri' toplumun iç dinamiği ile gelişip bir üst sınıf olarak ortaya çıkmadılar... Devlet sanki gökten inmiş, insanları gütmeye memur, bağımsız üstün bir güçtü." Osmanlı toplumundaki sömürücü sınıf ise tefeci-bezirganlardı. Zaman içinde tefeci-bezirganların yerini önce komprador burjuvazi, sonra tekelci burjuvazi aldı. Osmanlı padişahlarının mirasını da tanzimatçılar, Jöntürkler, İttihat ve Terakkiciler Kemalistler, 27 Mayısçılar CHP ve Yön-Devrim çizgisi devraldı. Küpeli-Aktolga ikilisi, Türkiye'deki bütün ilerici hareketleri, "Osmanlı'nın mirasçısı küçük burjuva bürokratların" yaptığını ve bu ilerici hareketlerin "halkın nefretini kazandığını" öne sürüyordu. Yazı "Bizde 'ilerici' hareketler hep yukardan, 'devletçilik' sayesinde geldi. Hiç bir zaman söz ayağa düşürülmedi. 27 Mayıs Anayasası da halkın aktif mücadelesi sonucu kazanılmış değildi" diye ekliyordu. Bu görüşlerin doğal sonucu da halkın yüzyıllardır yürüttüğü bütün mücadeleleri provokasyon olarak niteleyen ünlü "provokasyon teorisi"ydi. Ama bu, bütün çıplaklığıyla bir kaç ay sonra ortaya çıkacaktı.

Bir zamanların en hızlı maceracıları olan Küpeli-Aktolga ikilisi 1971 sonunda kaleme aldıkları bu yazıda, faşizmin halk üzerindeki zulmünü şöyle meşrulaştırıyorlardı: "Yenilgiye susamıştık hepimiz. Bu tokadı yemeden o küçük burjuva hayallerinden, yanılgılarından safsatalarından kolay kolay kurtulamayacaktık.. Böyle bir kör döğüşünü ancak böyle bir kılıç darbesi çözebilirdi."

Maceracılığın nasıl teslimiyete götürdüğünü gösteren bu ibret belgesini, daha sonra çok daha vahim ibret belgeleri izleyecektir. Bunları da bir başka yazıda sergileyeceğiz.

Televizyonda bugün

17.00	HABERLER	19.20	ANAYASA BAYRAMI	21.05	ANITKABİR'DE SES VE IŞIK GÖSTERİLERİ
17.05	FOLKLOR	19.50	UYKUDAN ÖNCE	21.40	ESKİ TÜRK BAŞKENTLERİ
17.30	BAYRAM SİNEMASI	20.00	HABERLER	22.30	TV'DE SİNEMA
19.00	TELEVİZYON ÇOCUK KOROSU	21.00	SAZ ESERLERİ	23.40	HABERLER